

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli, 10.6.2011
KOM(2011) 328 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE

Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2010

{SEK(2011) 690 v konečnom znení}

SPRÁVA KOMISIE

Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2010

Úvod

1. Pri príležitosti 40. výročia správy o politike hospodárskej súťaže sa toto vydanie začína prehľadom míľnikov vývoja a presadzovania politiky hospodárskej súťaže počas posledných 40 rokov. Ustanovenia zmluvy, ktorými sa zakladajú právomoci a povinnosti Komisie v oblasti politiky hospodárskej súťaže, boli počas týchto ostatných 40 rokov pozoruhodne stabilné, zatiaľ čo ekonomické a politické prostredie sa dramaticky menilo. Pravidlá a postupy politiky hospodárskej súťaže teda prechádzajú stálym procesom prispôsobovania, aby mohli prispievať k hlavným cieľom EÚ: k budovaniu jednotného trhu, jeho fungovaniu v prospech spotrebiteľov a k dosiahnutiu konkurencieschopného sociálneho trhového hospodárstva. Spätný pohľad na tento vývoj poskytuje základ na posúdenie kľúčových problémov, s ktorými sa politika hospodárskej súťaže musela v minulosti vyrovnávať, a tých, ktoré ešte treba vyriešiť.
2. V prvom oddiele správy sa predkladá prehľad vývoja a spôsobu uplatňovania nástrojov politiky hospodárskej súťaže, najmä antitrustových pravidiel, pravidiel upravujúcich fúzie a pravidiel štátnej pomoci. Tento oddiel tiež obsahuje najnovšie informácie o využívaní dočasných pravidiel štátnej pomoci prijatých ako odpoveď na finančnú a hospodársku krízu. V druhom oddiele sa rozvádza spôsob využívania súťažných nástrojov vo vybraných sektoroch. Tretí oddiel je zameraný na spoluprácu v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž (ESHS) a s vnútroštátnymi súdmi, kým štvrtý oddiel je venovaný medzinárodnej činnosti. Piaty oddiel poskytuje prehľad o činnostiach týkajúcich sa spotrebiteľov a o dialógu so zainteresovanými stranami. A napokon v šiestom oddiele sa uvádza stručný opis medziinštitucionálnej spolupráce. Na rozdiel od minuloročnej správy nie je v tejto správe zaradená kapitola zameraná na niektorú konkrétnu tému, ktorá sa považuje za nosnú problematiku v oblasti politiky hospodárskej súťaže.
3. Táto správa predstavuje neúplný prehľad činnosti Komisie vykonanej v oblasti politiky hospodárskej súťaže počas roka 2010. Ďalšie informácie sú dostupné v podrobnom pracovnom dokumente útvarov Komisie a na webovej stránke Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž¹.

¹ http://ec.europa.eu/competition/index_en.html.

40. VÝROČIE SPRÁVY O POLITIKE HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

POLITIKA HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE: VÝDOBYTOK EURÓPSKEJ ÚNIE

Kontinuita a vývoj politiky hospodárskej súťaže EÚ

4. Komisia už štyridsať rokov dokumentuje svoj spôsob presadzovania a formovania politiky hospodárskej súťaže EÚ. Pri tejto príležitosti bolo rozhodnuté nechať si v tohtoročnej správe odstup od naliehavých problémov súčasnosti a obzrieť sa späť na vývoj politiky hospodárskej súťaže.
5. Prvá správa o politike hospodárskej súťaže bola uverejnená v roku 1971 ako reakcia na žiadosť Európskeho parlamentu. Onedlho potom stálo Európske hospodárske spoločenstvo pred vážnou hospodárskou krízou vyvolanou ropným šokom z roku 1973, čo viedlo k inflačným tlakom. Prvé správy uvádzali prehľad spôsobu uplatňovania politiky hospodárskej súťaže Komisiou ako súčasť širšej kombinácie politik na riešenie tejto ekonomickej krízy. Využívanie politiky hospodárskej súťaže v koordinovaných politických opatreniach na riešenie hlavných hospodárskych problémov teda nie je ničím novým.
6. Podobne vidno, že kým prostredie, v ktorom politika hospodárskej súťaže EÚ funguje, prechádza hlbokými zmenami, ako sú rýchly technologický rozvoj, rozšírenie alebo globalizácia, čas sa pozoruhodne nedotýka pôvodných ustanovení zmluvy z roku 1957, zakazujúcich určité protisúťažné dohody a zneužívanie dominantného postavenia, ani ustanovení o štátnej pomoci, čo je svedectvom ich vnútornej schopnosti uplatnenia za rôznych okolností.
7. Nariadenia Rady, ktoré podrobnejšie rozvádžajú osobitné donucovacie právomoci a povinnosti Komisie, tiež vykazujú značnú kontinuitu a trvácnosť. V oblasti antitrustovej politiky došlo k zmene a doplneniu nariadenia rady z roku 1962, ktorým sa ustanovujú vykonávacie právomoci Komisie, až v roku 2004. Pri kontrole fúzií bolo zodpovedajúce nariadenie prijaté v roku 1989 a odvtedy bolo len raz aktualizované. Nariadenie, ktorým sa uvádzajú podrobné procesné pravidlá v oblasti štátnej pomoci, bolo prijaté v roku 1999.
8. Vzhľadom na výlučné právomoci Komisie v oblasti politiky hospodárskej súťaže, potvrdené Lisabonskou zmluvou, Komisia je oprávnená prijať podrobnejšie pravidlá o tom, ako zamýšľa použiť svoje hlavné nástroje, t. j. ustanovenia zmluvy týkajúce sa antitrustovej politiky, ustanovenia o fúziách a o štátnej pomoci. Táto voľnosť pri tvorbe a uplatňovaní takýchto pravidiel bola niekoľkokrát potvrdená rozsudkami európskych súdov v Luxemburgu, ktorých judikatúra zohrávala dôležitú úlohu pri zabezpečovaní súladu a účinnosti politiky hospodárskej súťaže.

1966
Vec Consten a Grundig

Európsky súdny dvor zakotvuje zásadu, že dohody zakazujúce vývoz v rámci spoločného trhu obmedzujú hospodársku súťaž.

1971
Rozhodnutie vo veci GEMA

Prvé uplatnenie článku 82 Zmluvy o ES (teraz článku 102 ZFEÚ) odsudzujúce zneužitie dominantného postavenia nemeckej organizácie kolektívnej správy, ktorá odmietla prístup štátnym príslušníkom ostatných členských štátov.

1971
Vec Deutsche Grammophon

Súdny dvor zakázal držiteľovi práv duševného vlastníctva využiť ich na zabránenie dovozu svojich vlastných produktov a ustanovil tak základ pre zásadu vyčerpania práv a potvrdil význam paralelného obchodu.

9. Táto voľnosť pomáha Komisii aj pri formovaní a udržiavaní regulačného rámca v aktuálnom stave primeranom pre meniace sa výzvy pri budovaní EÚ. Celou históriou politiky hospodárskej súťaže EÚ sa však zreteľne vinú dve zreteľne identifikovateľné stopy: jej príspevok k budovaniu a zachovaniu vnútorného trhu a jej prínos k záujmom spotrebiteľov. Súčasne politika hospodárskej súťaže podporuje hlavné ciele Európskej únie zakotvené v zmluvách: súťažný trh, hospodárska, sociálna a územná súdržnosť a udržateľný rozvoj.

Prispievanie k budovaniu vnútorného trhu

10. Kľúčovou prioritou v prvých desaťročiach existencie Európskeho hospodárskeho spoločenstva bolo postupné odstraňovanie štátom vytváraných prekážok medzi členskými štátmi. Pravidlá hospodárskej súťaže v Zmluve o EHS, najmä pravidlá antitrustovej politiky, sprevádzali a podporovali toto postupné odstraňovanie prekážok obchodu. Skutočne, vyjadrené slovami prvej správy o politike hospodárskej súťaže „*politika Spoločenstva musí v prvom rade predchádzať výmene zrušených vládnych obmedzení a prekážok za podobné opatrenia súkromnej povahy*“². V súlade s tým sa rozhodne presadzovali pravidlá antitrustovej politiky, aby sa zabránilo spoločnostiam umelo rozdeľovať vnútorný trh takými postupmi, ako je zdieľanie a rozdelenie trhu, cenová diskriminácia alebo zvyšovanie prekážok pre súbežné obchodovanie. Prvé prípady nedovoleného obmedzovania hospodárskej súťaže zacielené na prekážky súbežného dovozu dohodnuté medzi súkromnými firmami sa objavujú v 60. rokoch 20. storočia, je to predovšetkým priekopnícke rozhodnutie z roku 1964 proti dohode Grundig-Consten³, ktorá viedla k rozdeleniu trhu a podstatným rozdielom v cene toho istého výrobku medzi Francúzskom a Nemeckom. V 70. rokoch 20. storočia, ako aj neskôr pokračovali rozsiahle donucovacie opatrenia v tejto oblasti, zamerané na také protisúťažné praktiky, ako sú kartelové dohody o rozdelení trhov⁴.

1973 <i>Vec Komisia/Nemecko</i>	1976 <i>Vec Suiker Unie (cukrový kartel)</i>	1980 <i>Philip Morris</i>
Súdny dvor zakotvuje právo Komisie požiadať o vrátenie neoznámenej nezlučiteľnej pomoci.	Vyhlásením, že nie je potrebné preukázať, že existuje skutočný plán, Súdny dvor odsúdil viacerých výrobcov cukru konajúcich formou zosúladeného postupu s cieľom chrániť postavenie dvoch holandských výrobcov na ich domácom trhu.	Spoločnosť napadá celý právny základ kontroly štátnej pomoci po tom, ako jej Komisia zamietla investičnú pomoc. Súdny dvor potvrdzuje všeobecné právomoci Komisie, rozhodovanie podľa vlastného uváženia a mnohé z jej uprednostňovaných analytických metód.

11. Zavedenie kontroly fúzií v roku 1989 – jedného zo zásadných míľnikov posledných 40 rokov – treba vidieť vo svetle kvalitatívneho skoku, ktorým prechádzal vnútorný trh na ceste k svojmu formálnemu vzniku 31. decembra 1992 po tom, ako v roku 1987 nadobudol platnosť Jednotný európsky akt. Politika hospodárskej súťaže zohľadnila novú realitu na trhu s väčším počtom príležitostí pre európske podniky na cezhraničné fúzie a akvizície aktív za štátnymi hranicami. Bola potrebná radikálna zmena a nariadenie o fúziách z roku 1989, ktorým sa ustanovujú jednotné kontaktné

² Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 1971, s. 13.

³ Veci C-56/64 a C-58/64 Grundig-Consten, Zb. 1966, s. 299.

⁴ Ako Cukrový kartel – pozri *rozsudok Suiker Unie a iní/Komisia*, rozsudok zo 16. 12. 1975.

miesta pre preskúmanie fúzií a akvizícií s európskym významom⁵, bolo vyvrcholením kampane, ktorú Komisia začala už v roku 1973.

Viac pozornosti spotrebiteľom

12. Následne v priebehu posledných dvoch desaťročí Komisia v svojej politike v oblasti nedovoleného obmedzovania hospodárskej súťaže, fúzií a pri presadzovaní práva venovala efektívnejšie pozornosť záujmom spotrebiteľov najmä prostredníctvom čoraz vycizelovanejšej ekonomickej analýzy. Práca Komisie na nariadení o fúziách udávala smer a odstraňovala riziká poškodenia záujmov spotrebiteľov, spôsobené vytváraním a posilňovaním dominantného postavenia prostredníctvom fúzií.
13. Koncom 90. rokov 20. storočia a začiatkom prvého desaťročia 21. storočia sa začala politika v oblasti nedovoleného obmedzovania hospodárskej súťaže razantne uberať smerom k prístupu zameranému na účinky najmä prostredníctvom prijatia prvej generácie pravidiel o dohodách medzi konkurentmi (horizontálne dohody) a o dohodách medzi rôznymi úrovňami distribučného reťazca (vertikálne dohody). Táto nová generácia antitrustových pravidiel umožnila Komisii pri zvažovaní súťažných a protisúťažných aspektov rôznych dohôd zamerať sa na tie, v ktorých sú účastníkmi podniky s trhovou silou, t. j. tam, kde by mohlo dôjsť k poškodeniu záujmov spotrebiteľa.
14. Toto tiež umožnilo Komisii lepšie koncentrovať svoje obmedzené zdroje na najškodlivejšie dohody medzi podnikmi, ako sú kartely, ktoré skutočne nemajú žiadne účinky podporujúce hospodársku súťaž, preto sú v praxi vždy zakázané. Rovnako ako v prípade iných porušení zásad antitrustovej politiky podnikmi môže Komisia uložiť pokuty s cieľom odradiť od takéhoto konania. Zatiaľ čo boj proti závažným kartelovým dohodám sa dnes v plnej miere uznáva ako základný pilier politiky hospodárskej súťaže, nebolo tomu vždy tak, a Komisia zo začiatku postupovala krok za krokom v situácii, keď vo veľkej miere chýbali vnútroštátne zákony v oblasti antitrustovej politiky a ich presadzovanie voči kartelom. Pri jednej príležitosti „*bolo cieľom [podľa vtedajšieho komisára pre hospodársku súťaž] začať vyšetrowanie niekoľkých hlavných kartelov, ktoré boli obzvlášť škodlivé pre právny poriadok Spoločenstva*“⁶. A znova je uvedené spojenie s postupným budovaním vnútorného trhu.

1983 <i>Vec Leeuwarder Papierwarenfabriek</i>	1985 <i>Skupinové výnimky</i>	1988 <i>Rozhodnutie vo veci Renault</i>
Súdny dvor zrušil rozhodnutie Komisie z dôvodu nedostatkov v jej analýze a stanovil tak normy pre ekonomickú analýzu, ktorými sa Komisia musí riadiť pri odôvodňovaní svojich rozhodnutí o štátnej pomoci.	V 80. rokoch 20. storočia sa Komisia stále viac prikláňa k právnym predpisom, ktorými sa zavádzajú právne normy v oblasti hospodárskej súťaže, od neformálnych a všeobecných oznámení až po formálne a	Po dlhých rokoch Komisia schvaľuje štátnu pomoc Francúzska za určitých podmienok. Tento prípad vyjadruje zámer Komisie vykonávať účinnejšiu kontrolu štátnej pomoci pre priemysel.

15. Rok 2002, keď Súd prvého stupňa zrušil v relatívne rýchlom slede z dôvodu nedostatočnej ekonomickej analýzy a chýb v posúdení tri rozhodnutia Komisie o zákaze zlúčenia, bol zlomovým momentom pre politiku hospodárskej súťaže.

⁵ Nariadenie Rady (EHS) č. 4064/89 z 21. decembra 1989 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. ES L 257, 21.9.1990, s. 13).

⁶ Európska komisia – História a spomienky, s. 306.

Dlhodobým prínosom však bolo, že Komisia sa rozhodla rýchlo zdokonaľiť svoje schopnosti vykonávať sofistikovanejšie ekonomické analýzy a to najmä prostredníctvom vytvorenia tímu špecializovaných ekonómov pod vedením hlavného ekonóma už v roku 2003.

16. Táto väčšia orientácia na ekonomiku sa v nasledujúcich rokoch ešte posilnila predovšetkým prijatím prepracovanejšieho testu vecnej stránky⁷. Tento neomylné nasmeroval ukazovadlo na to, či transakcia môže viesť k významnému narušeniu účinnej hospodárskej súťaže práve tým, že v plnej miere zohľadňuje potenciálne statické a dynamické aspekty účinnosti. Tento nový test umožnil rozšíriť preskúmavanie Komisie nad rámec otázky, či by podnik transakciou nadobudol dominantné postavenie, a umožnil zahrnúť aj iné situácie jednostranného protisúťažného využívania trhovej sily. V tom istom roku prijala Komisia usmernenia o horizontálnych fúziách, ktoré určili jasný rámec pre analýzu týchto jednostranných účinkov⁸.
17. Prijatie usmernenia o prioritách Komisie v oblasti presadzovania týkajúce sa protiprávneho bránenia prístupu dominantnými podnikmi⁹ znamenalo zakotvenie ekonomického prístupu zameraného na maximalizáciu prínosov pre spotrebiteľov do rámca presadzovania antitrustovej politiky. Uvedeným dokumentom sa vyjadruje, že dominantné firmy sú oprávnené rázne súťažiť v ťažiskových veciach a že Komisia sa zo zásady nebude sústreďovať na správanie, ktoré vedie k vyradeniu neefektívnych alebo menej efektívnych súperov z trhu za predpokladu, že ide o zaslúžený výsledok hospodárskej súťaže, napr. v kvalite výrobkov a služieb.
18. Rozšírené zameranie zahŕňajúce záujmy spotrebiteľov – zabezpečujúce, že trhy môžu priniesť najlepšie výsledky pre spotrebiteľov z hľadiska cien, výstupu, inovácie, kvality a rozmanitosti produktov a služieb – neznamená, že vnútorný trh už nie je dôležitý. Naopak, právnu súvislosť medzi politikou hospodárskej súťaže a vnútorným trhom potvrdila aj Lisabonská zmluva. Okrem toho ako kríza ukázala, integritu vnútorného trhu nikdy nemožno považovať za samozrejmosť. Komisia musí byť pripravená použiť všetky svoje dostupné nástroje kedykoľvek, keď sa tieto základné výdobytky Európskej únie stanú terčom útoku. Politika hospodárskej súťaže EÚ, najmä pravidlá štátnej pomoci, dokázali predovšetkým zachovávaním rovnakých podmienok na finančných a priemyselných trhoch, že sú rozhodujúcou hodnotou pri ochrane vnútorného trhu.

1989 <i>Nariadenie o fúziách</i>	1991 <i>Rozhodnutie vo veci De Havilland</i>	1995-1998 <i>Crédit Lyonnais</i>
V nariadení o fúziách sa ustanovuje, že koncentrácie, ktoré majú význam pre celé Spoločenstvo, podliehajú jurisdikcii Spoločenstva a sú vyňaté z právomoci národných orgánov pre hospodársku súťaž.	Komisia po prvý raz zakazuje fúziu, v danom prípade medzi kanadskou spoločnosťou a francúzsko-italianskym konzorciom.	Komisia schvaľuje vysoký objem štátnej pomoci iba za podmienky, že sa francúzska vláda zaviazala k privatizácii <i>Crédit Lyonnais</i> v otvorenom, transparentnom a nediskriminačnom konaní.

⁷ Zavedené v roku 2004 v nariadení Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (nariadenie ES o fúziách) (Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1 – 22).

⁸ Napríklad vo veciach *Korsnäs/Assidomän Cartonboard* alebo *T-Mobile Austria/Tele.ring*.

⁹ Usmernenie o prioritách Komisie v oblasti presadzovania práva pri uplatňovaní článku 82 Zmluvy o ES na prípady zneužívania dominantného postavenia podnikov na vylúčenie konkurentov z trhu (Ú. v. EÚ C 45, 24.2.2009, s. 7 – 20).

19. Kontrola štátnej pomoci sa stala neodmysliteľným pilierom jednotného trhu zaručujúcim, že spoločnosti sú schopné súťažiť za rovnakých podmienok bez ohľadu na ich geografické umiestnenie, a poskytujúcim poistky pred tým, aby sa členské štáty púšťali do vzájomne škodlivých pretekov v dotáciách a proti všeobecnému európskemu záujmu. Takéto dotačné preteky by viedli nielen k plytvaniu s obmedzenými zdrojmi, ale poškodzovali by súdržnosť EÚ.
20. Režim štátnej pomoci EÚ – jedinečný historický experiment¹⁰ – musel byť postupne vybudovaný od nuly. Jeden z prvých prieskumov Komisie bol skutočne konfrontáciou s „*džungľou národných systémov, z ktorých sa mnohé už dlho používali, boli zložité a neustále sa menili*“¹¹. Súdny dvor vlastne až v roku 1973 uznal, že Komisia môže zákonne požadovať od členských štátov, aby nariadili podnikom vrátiť nezákonne poskytnutú štátnu pomoc, ktorá bola nezlučiteľná so zmluvou¹². Trvalo až ďalších desať rokov, než sa Komisia rozhodla presadzovať túto zásadu ako svoju politiku. Je veľavravné, že v správe o politike hospodárskej súťaže za rok 1989 bolo potrebné konštatovať očividnú skutočnosť, že „*dokonca aj keď bola v minulosti [štátna pomoc] tolerovaná alebo akceptovaná, jej zlučiteľnosť so spoločným trhom musí byť opätovne preskúmaná*“¹³.
21. Skutočne, aj počet zamestnancov vyčlenených na kontrolu štátnej pomoci zostal až do konca 90. rokov 20. storočia pomerne nízky. Napriek tomu boli prijaté prelomové rozhodnutia, ktoré svedčia o odhodlaní Komisie riešiť neefektívne silne dotované štátne podniky najprv vo veľkých priemyselných odvetviach a potom v sektore služieb. Napríklad boli uzavreté dôležité dohody medzi Komisiou a členskými štátmi, aby sa ukončili existujúce neobmedzené záruky štátnym podnikom¹⁴.

1996	1999	2001
Oznámenie o zhovievavosti	Nariadenie o vykonávacích pravidlách štátnej pomoci	Vec GE/Honeywell
Spoločnostiam, ktoré poskytnú informácie o kartelovej dohode predtým, než Komisia začne vyšetrovacie konanie, sa môžu čiastočne alebo úplne odpustiť pokuty. Skúsenosti ukazujú, že vďaka tomuto pravidlu podstatne vzrástol počet prípadov odhalených a potrestaných kartelov.	Nariadením Rady sa kodifikujú postupy Komisie a judikatúra Súdneho dvora, čím sa vytvára po prvý raz súbor jasných a transparentných procesných pravidiel a spresňujú sa postupy, ktoré musí dodržiavať Komisia a členské štáty pri poskytovaní štátnej pomoci.	Fúziu Spojené štáty povolili, Komisia ju však zakázala vzhľadom na jej účinky na trh EÚ. Je to však jeden zo zriedkavých príkladov nezhody medzi orgánmi hospodárskej súťaže EÚ a USA od rozhodnutia Komisie vo veci Boeing/McDonnell Douglas v roku 1997.

¹⁰ Základy pojmu štátnej pomoci boli vymedzené už v roku 1961 vo veci 30-59 *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen Limburg/Haute Autorité de la Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier*, Zb. 1961, s. 3.

¹¹ Európska komisia, 1958 – 1972 – História a spomienky, s. 312.

¹² Vec C-70/72, *Komisija/Nemecko*, Zb. 1973, s. 813.

¹³ Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 1989, s. 14.

¹⁴ Najmä dohoda Andreatta/Van Miert z júla 1993 o niektorých verejných podnikoch v Taliansku (pozri IP/93/734, 8. 9. 1993) a dohoda Monti/Koch-Weser z júla 2001 o nemeckom systéme štátnych záruk pre verejnoprávne úverové inštitúcie (pozri IP/01/1007, 17. 7. 2001).

22. Ako sa rozvíjala kultúra hospodárskej súťaže spolu s upevňovaním vnútorného trhu a ako Komisia a v rastúcej miere národné orgány pre hospodársku súťaž (NOHS) rozpracúvali svoje politiky hospodárskej súťaže, dozrel čas na radikálne prepracovanie politiky hospodárskej súťaže EÚ. Išlo o takzvanú modernizáciu antitrustových pravidiel EÚ¹⁵. Vlastne modernizácia antitrustových pravidiel a rozšírenie EÚ nadobudli účinnosť v ten istý deň: 1. mája 2004.
23. Komisia zároveň vydala usmernenie členským štátom o tom, ako bude posudzovať podporu pre také konkrétne politické ciele spoločného európskeho záujmu ako výskum a vývoj, regionálny rozvoj, životné prostredie alebo reštrukturalizácia podnikov v ťažkostiach. V roku 2005 sa už kontrola štátnej pomoci nachádzala v politike hospodárskej súťaže EÚ na poprednom mieste. Ilustruje to postavenie akčného plánu štátnej pomoci ako jednej z dvoch kľúčových priorít politiky hospodárskej súťaže EÚ spolu s protikartelovým úsilím pre tento mandát. Zvýšená orientácia na kontrolu štátnej pomoci prispela okrem iného k vývoju smerom k „menšej a lepšie zacielennej pomoci“, čo zreteľne vidno na klesajúcej relatívnej výške pomoci poskytovanej členskými štátmi (z 1,2 % HDP EÚ v roku 1992 na 0,62 % v roku 2009 bez krízových opatrení) a rastúcom podiele pomoci určenej pre ciele spoločného záujmu (z 50 % v polovici 90. rokov 20. storočia na 84 % v roku 2009)¹⁶. Akčný plán štátnej pomoci tiež obhajoval ekonomickejší prístup založený na tzv. „teste vyváženosti“ možných negatívnych a pozitívnych účinkov pomoci, ktorý sa mal používať najmä pre hĺbkové posudzovanie typov pomoci obvykle najviac narúšajúcich hospodársku súťaž.
24. V rámci modernizačných reforiem dostali NOHS a vnútroštátne súdy právomoc a povinnosť uplatňovať všetky antitrustové pravidlá EÚ priamo a v plnom rozsahu na prípady ovplyvňujúce obchod medzi členskými štátmi. Týmto sa NOHS dostávajú ako donucovatelia na rovnakú úroveň s Komisiou ako súčasťou Európskej siete pre hospodársku súťaž (ESHS) a po rozsudku v prípade *Courage/Crehan*¹⁷, v ktorom sa zdôrazňuje potreba účinného systému žalôb na odškodnenie za porušenie antitrustových pravidiel hospodárskej súťaže¹⁸, dochádza k zvýrazneniu úlohy súdov pri súkromnom antitrustovom donucovaní. V pozadí tejto zmeny režimu bol pocit, že kultúra hospodárskej súťaže členských štátov po takmer päťdesiatich rokoch antitrustovej politiky dosiahla dostatočne pokrokový stav, ktorý odôvodňuje významný stupeň decentralizácie v oblasti donucovania. Blížiace sa rozšírenie, najväčšie v histórii EÚ, zvýšilo naliehavosť reformného procesu.

¹⁵ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 zmluvy (Ú. v. ES L 1, 4.1.2003, s. 1 – 25).

¹⁶ Hodnotiaca tabuľka štátnej pomoci – jeseň 2010 aktualizácia [KOM(2010) 701].

¹⁷ Vec C-453/99 *Courage/Crehan*, Zb. 2001, s. I-6297.

¹⁸ Biela kniha o žalobách o náhradu škody pre porušenie antitrustových pravidiel ES [KOM(2008) 165 v konečnom znení].

2001

2001 – 2003

2002 – 2003

*Vec Courage/Crehan**Úprava mandátu vypočúvajúceho úradníka a vytvorenie pozície hlavného ekonóma**Vec Airtours, vec Schneider Electric a vec Tetra Laval*

Súdny dvor vydáva rozhodnutie, že každý, kto utrpel ujmu porušením pravidiel hospodárskej súťaže ES, musí mať možnosť nárokovať si náhradu.

Cieľom týchto rozhodnutí je zvýšenie objektívnosti a kvality konaní a výsledných rozhodnutí Komisie vo veci hospodárskej súťaže.

Súdny dvor zrušil tri zamietavé rozhodnutia o fúziách a žiadal, aby rozhodnutia Komisie obsahovali náležité odôvodnenie vychádzajúce z presných a presvedčivých dôkazov.

25. Modernizácia významne prispela k lepšiemu zabezpečovaniu rovnakých podmienok pre podniky pôsobiace cez hranice, čo im umožňuje plánovať podnikateľské stratégie podľa jedného súboru pravidiel namiesto podľa 27¹⁹. ESHS upevnilo úzku spoluprácu medzi NOHS a Komisiou, ktorá vyústila do posilneného a dôslednejšieho vynucovania antitrustových pravidiel EÚ. Reforma zrušením povinnosti oznamovať dohody navyše umožnila Komisii, ako aj NOHS zamerať svoje aktivity v oblasti donucovania na porušenia, ktoré najviac škodia európskym spotrebiteľom. Komisia tiež sledovala výraznejšie zbližovanie kontroly fúzií na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni, pri ktorom sa čerpalo zo skúseností s modernizáciou predpisov v oblasti antitrustovej politiky.
26. Sústavná integrácia ekonomík členských štátov v konzistentnom rámci hospodárskej súťaže sa odzrkadľuje v úsilí Komisie obhajovať spoločné zásady hospodárskej súťaže, aby sa rozšírili aj na medzinárodnej úrovni. V stále viac globalizovanom hospodárstve sa stalo zabezpečenie väčšej miery rovnakých podmienok na svetovej scéne jedným zo základných cieľov politiky hospodárskej súťaže. Toto motivovalo Komisiu k tomu, aby sa od 90. rokov 20. storočia „usilovala presadiť uplatňovanie podobných politik hlavnými obchodnými partnermi Spoločenstva prostredníctvom dvojstranných dohôd alebo viacstranných rokovaní“²⁰. Komisia tak sleduje dvojakú stratégiu: rozvinula a posilnila priame bilaterálne vzťahy s hlavnými obchodnými partnermi a významne investovala do multilaterálnych organizácií, ako sú napr. OECD alebo Medzinárodná sieť pre hospodársku súťaž (ICN).
27. Prvá dohoda o spolupráci s USA bola podpísaná už v roku 1991 a položila základy veľmi úspešnej spolupráce medzi Komisiou a americkými antitrustovými úradmi. Podobné dohody boli uzatvorené s Kanadou (1999), Japonskom (2003) a Južnou Kóreou (2009) a osvedčili sa pri riešení medzinárodných prípadov nedovoleného obmedzovania hospodárskej súťaže. Toto dvojstranné úsilie bolo doplnené úsilím na mnohostrannej úrovni, najmä v rámci OECD a ICN, do ktorých sa Komisia aktívne zapájala ako zakladajúci člen a ktoré slúžia ako dôležité fóra na šírenie najlepšej praxe na posilnenie zbližovania a napomáhanie spolupráce.

¹⁹

Správa o fungovaní nariadenia č. 1/2003 [KOM(2009) 206 v konečnom znení].

²⁰

Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 1992, s. 15.

2003

Vec Altmark

Súdny dvor stanovuje, že záväzky služby vo verejnom záujme sú vyňaté z kontroly štátnej pomoci iba vtedy, keď podnik poverený službou vo verejnom záujme funguje efektívne. Týmto sa posilnila právomoc Komisie vykonávať kontrolu záväzkov služby vo verejnom záujme.

2004

Nariadenie Rady 1/2003 („modernizačné nariadenie“)

Notifikačný systém na oznamovanie prípadných protisúťažných dohôd sa nahradil systémom samohodnotenia. Ustanovil sa nový rámec spolupráce medzi vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže a Komisiou.

2004

Prípád Microsoft

Microsoft zneužil svoju trhovú silu tým, že svojvoľne obmedzil interoperabilitu medzi PC používajúcimi Windows a skupinovými servermi inej značky ako Microsoft, a viazaním svojej aplikácie Windows Media Player so svojim dominantným operačným systémom Windows. Uložením ďalších pokút za neochotu spolupracovať Komisia preukazuje energický prístup pri presadzovaní svojich rozhodnutí.

28. Význam medzinárodného rozmeru sa čoraz viac uznáva. Naposledy sa tak stalo v správe bývalého komisára pre hospodársku súťaž Maria Montiho „*Nová stratégia jednotného trhu*“²¹. Aj keď správa uvádza viacero kľúčových úloh priamo súvisiacich s dimenziou vnútorného trhu v hospodárskej súťaži EÚ, ako je prehĺbenie koherentnej implementácie antitrustových pravidiel vo všetkých členských štátoch a koordinácia medzi Komisiou a NOHS, najmä pri posudzovaní fúzií alebo v politikách sankcionovania, takisto zdôrazňuje potrebu väčšieho zbližovania zásad hospodárskej politiky na medzinárodnej úrovni, najmä s najrýchlejšie rastúcimi obchodnými partnermi EÚ. Komisia skutočne nedávno prehĺbila svoju bilaterálnu spoluprácu s agentúrami pre hospodársku súťaž takých hlavných hospodárskych mocností, ako sú Čína, India a Brazília. Vypracovanie účinnej politiky hospodárskej súťaže a súťažnej kultúry je veľkou výzvou, ktorej riešenie si podľa vlastných skúseností EÚ vyžaduje čas. Súčasne sa agentúry pre hospodársku súťaž a legislatíva upravujúca hospodársku súťaž stali súčasťou hlavného prúdu ekonomického spravovania spoločnosti, o čom svedčí exponenciálny nárast počtu inštitúcií pre hospodársku súťaž, ktoré sú súčasťou ICN (v súčasnosti viac ako 100 agentúr), v posledných desaťročiach.

Politika hospodárskej súťaže ako nástroj na podporu konkurencieschopnosti v súlade so stratégiou Európa 2020

29. Od prvých výročných správ je jasné, že príspevok hospodárskej súťaže k iným politickým cieľom a jej podpora týchto cieľov ďaleko prekročili hranice jej využívania ako nástroja riešenia kríz. Ako EÚ prekonáva súčasnú krízu v prostredí tvrdej globálnej hospodárskej súťaže, veľkou výzvou pre politiku hospodárskej súťaže bude v nadchádzajúcich rokoch čo najúčinnnejšia podpora stratégie Európa 2020 pre inteligentný, inkluzívny a udržateľný rast.
30. Politika hospodárskej súťaže má dobré postavenie na uskutočnenie takéhoto príspevku, keďže je kľúčovou hnacou silou pre zabezpečenie lepšieho fungovania trhov prostredníctvom účinného pridelenia zdrojov a zvýšenej produktivity a inovácií. Preto podporuje konkurencieschopnosť hospodárstva EÚ, čo je viac ako kedykoľvek predtým dôležité na zachovanie ekonomickej a finančnej stability. Politika hospodárskej súťaže a reformy posilňujúce hospodársku súťaž preto musia byť neoddeliteľnou súčasťou hospodárskeho riadenia.

²¹

Správa profesora M. Montiho predsedovi Európskej komisie pod názvom *Nová stratégia jednotného trhu* z 9. 5. 2010.

Intel poškodil milióny európskych spotrebiteľov svojvoľným konaním, ktorým zabráňoval konkurentom vstupovať na trh počítačových čipov po mnohé roky, čím obmedzoval spotrebiteľom možnosť výberu a

Komisia dočasne mení pravidlá štátnej pomoci pre finančný sektor a pre reálnu ekonomiku s cieľom umožniť ďalšiu štátnu pomoc finančným inštitúciám a zmierniť následky krízy na reálnu ekonomiku. Zdôrazňuje sa tým pružnosť pravidiel hospodárskej súťaže a ich zabezpečovacia úloha v koordinácii opatrení členských štátov a zachovaní jednotného trhu.

31. Pravidlá hospodárskej súťaže uznávajú aj potrebu umožniť členským štátom podporovať ciele Únie v hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Usmernenia pre regionálnu pomoc uľahčujú realizáciu územnej súdržnosti Únie podporovaním rozvoja chudobnejších regiónov. Rôzne pravidlá štátnej pomoci tiež umožňujú pomoc na vzdelávanie a podporu prístupu znevýhodnených a zdravotne postihnutých pracovníkov k zamestnaniu.
32. Ďalšou zásadnou oblasťou, kde sa politiky hospodárskej súťaže vyvinuli tak, že zahŕňajú dlhodobé úlohy Únie, je ochrana životného prostredia a podpora udržateľného rastu. Prostredníctvom svojich opatrení na presadzovanie antitrustových pravidiel v energetickom sektore, ktoré zvyšujú likviditu a bezpečnosť dodávok na vnútornom trhu, ako aj prijatím usmernení pre štátnu pomoc v oblasti životného prostredia, ktorá napomáha riešenie zlyhania trhu v tejto oblasti, Komisia zabezpečuje, aby politika hospodárskej súťaže podporovala napredovanie smerom k udržateľnejšej ekonomike.

Záver: trvácnosť a prispôsobivosť politiky hospodárskej súťaže EÚ

33. Európska únia prechádza obdobím rýchlych a dramatických zmien. Niektoré problémy a otázky možno s určitou mierou istoty predvídať – ukončenie krízy, globálnu konkurenciu a udržateľný rozvoj patria medzi tie najvýznamnejšie. EÚ bude ale bezpochyby čeliť ďalším výzvam, ktoré teraz nemožno predvídať. Je však jasné, že na pozadí stabilného rámca zmluvy bola politika hospodárskej súťaže počas celej svojej existencie schopná vyrovnať sa so značnými zmenami vo vývoji svojho okolia. Vzhľadom na svoju odolnosť a prispôsobivosť bude politika hospodárskej súťaže EÚ aj naďalej jedným z výdobytkov Európskej únie.

1. NÁSTROJE

1.1. Následné kroky po implementácii dočasného krízového rámca štátnej pomoci

1.1.1. Podpora pre finančný sektor súvisiaca s krízou

34. Od začiatku globálnej finančnej krízy na jeseň roku 2008 Komisia poskytovala podrobné usmernenia o kritériách kompatibility dočasných krízových podporných opatrení pre finančné inštitúcie podľa článku 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) či už vo forme štátnych záruk²²,

²² Oznámenie o uplatnení pravidiel štátnej pomoci na opatrenia prijaté v prospech finančných inštitúcií v súvislosti so súčasnou globálnou finančnou krízou (Ú. v. EÚ C 270, 25.10.2008, s. 8).

rekapitalizácie²³, alebo odbremenenia od znehodnotených aktív²⁴ a o potrebných reštrukturalizačných opatreniach pre banky v ťažkostiach²⁵. Uplatňovaním pravidiel štátnej pomoci Komisia zabezpečila, že napriek významným sumám štátnej pomoci bolo narušanie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu obmedzené na minimum a že prijímajúce banky boli v prípade potreby reštrukturalizované.

35. V čase od 1. októbra 2008 do 1. októbra 2010 Komisia prijala viac než 200 rozhodnutí o opatreniach štátnej pomoci pre finančný sektor, ktorých cieľom bola náprava vážnych porúch v ekonomikách členských štátov. Bolo povolených, zmenených a doplnených alebo predĺžených viac ako 40 režimov a jednotlivé rozhodnutia sa týkali viac ako 40 finančných inštitúcií. V roku 2009 nominálna suma pomoci pre finančný sektor využitá členskými štátmi predstavovala sumu 1 107 miliárd EUR (9,3 % HDP EÚ), zatiaľ čo údaj za rok 2008 bol 1 236 miliárd EUR²⁶.
36. Dostupnosť štátnych záruk sa ukázala počas celej krízy ako účinný nástroj na zlepšenie prístupu bánk k financovaniu a obnovy dôvery v trh. Použitie režimov rekapitalizácie bolo v roku 2010 obmedzené, pričom v priebehu roka 2010 došlo k niekoľkým *ad hoc* intervenciám. Situácia v roku 2010 však vykázala zníženie využívania štátnych kapitálových injekcií v porovnaní s rokom 2009. Okrem toho banky, ktoré využili v roku 2009 alebo 2010 opatrenia na odbremenenie od znehodnotených aktív alebo kapitalizačné podporné opatrenia, podliehali povinnosti reštrukturalizácie.
37. Reštrukturalizácia viacerých európskych bánk patrila medzi hlavné úlohy roka 2010 a sledovala tri hlavné zásady: i) návrat k dlhodobej životaschopnosti bez štátnej pomoci na základe zdravého plánu reštrukturalizácie, ii) rozdelenie záťaže medzi banku/jej hlavní akcionári a štát a iii) obmedzenie narušania hospodárskej súťaže zvyčajne prostredníctvom štrukturálnych opatrení (odpredaj) a opatrení na zmenu správania (zákaz akvizície alebo obmedzenie agresívneho komerčného správania). V roku 2010 Komisia schválila reštrukturalizáciu alebo likvidáciu 14 bánk. Hlavné prípady sa týkali spoločností Aegon, Dexia, Ethias, Parex a Sparkasse Köln/Bonn²⁷; všetky boli schválené Komisiou a zaviazané opatreniami na zmenu správania a štrukturálnymi opatreniami. Komisia prijala negatívne rozhodnutie v prípade Banco Privado Português a banka je v súčasnosti v likvidácii²⁸.
38. V dôsledku politickej intervencie sa pomerne rýchlo prekonal vážny nedostatok bankových finančných prostriedkov, ktorý nastal na jeseň roku 2008. Avšak kríza štátneho dlhu, ktorá udrela v prvej polovici roka 2010, jasne ukázala, že i keď nastalo určité zlepšenie v porovnaní s vrcholom na konci roka 2008, úroveň napätia na

²³ Oznámenie o rekapitalizácii finančných inštitúcií v súčasnej finančnej kríze: obmedzenie pomoci na nevyhnutné minimum a opatrenia proti neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže, Ú. v. EÚ C 10, 15.1.2009, s. 2).

²⁴ Oznámenie o zaobchádzaní so znehodnotenými aktívami v bankovom sektore Spoločenstva (Ú. v. EÚ C 72, 26.3.2009, s. 1).

²⁵ Oznámenie o návrate k životaschopnosti a hodnotenie reštrukturalizačných opatrení vo finančnom sektore v podmienkach súčasnej krízy podľa pravidiel štátnej pomoci (Ú. v. EÚ C 195, 19.8.2009, s. 9).
²⁶ Hodnotiaca tabuľka štátnej pomoci – jeseň 2010 aktualizácia [KOM(2010) 701].

²⁷ Veci N372/2009 *Plán životaschopnosti pre Aegon*, C9/2009 *Reštrukturalizácia banky Dexia*, N256/2009 *Pomoc na reštrukturalizáciu pre Ethias*, C26/2009 *Pomoc na reštrukturalizáciu pre Parex* a C32/29 *Reštrukturalizácia Sparkasse Köln/Bonn*.

²⁸ Vec C33/2009 *Reštrukturalizácia BPP*.

finančných trhoch si aj po roku 2010 stále vyžadovala adresnú podporu súvisiacu s krízou. Dňa 1. decembra 2010 Komisia predĺžila platnosť pravidiel pre krízové opatrenia vo finančnom sektore až do konca roka 2011²⁹. Avšak vzhľadom na dôkazy, že banky sa stretávajú pri získavaní kapitálu na trhoch s menšími ťažkosťami, Komisia zaviedla od 1. januára 2011 požiadavku predložiť pre každého príjemcu rekapitalizačného opatrenia alebo opatrenia na odbremenenie od znehodnotených aktív reštrukturalizačný plán bez ohľadu na to, či ide v zásade o zdravú banku, alebo o banku v ťažkostiach.

1.1.2. *Vykonávanie dočasného rámca pre reálnu ekonomiku*

39. V roku 2008 Komisia prijala dočasný rámec³⁰ zameraný na uľahčenie prístupu firiem k financovaniu v súvislosti s krízou. V období medzi jeho zavedením a 1. októbrom 2010 Komisia schválila 73 režimov a štyri *ad hoc* opatrenia. Objem pomoci schválenej v roku 2009 predstavoval 82,5 miliardy EUR (0,7 % HDP EÚ).
40. Hlavnými použitými opatreniami boli zlučiteľné obmedzené sumy pomoci, dotované záruky a dotované pôžičky. K udržaniu obchodovania prispelo zmiernenie podmienok pre mimoriadne akceptovanie štátneho poistenia vývozných úverov v rámci Spoločenstva. Prispôbenie rizikového kapitálu bolo tiež pozitívne vnímané ako dôležitý signál pre súkromných investorov. Dotované pôžičky na výrobu ekologických výrobkov využil menší počet členských štátov, pričom oznámenie postúpilo päť z nich³¹.
41. Vzhľadom na krehkosť oživenia Komisia považovala za predčasné nechať uplynúť platnosť dočasného rámca ako celku na konci roka 2010. Za najvhodnejšiu reakciu na aktuálnu situáciu na trhu bolo považované postupné utlmovanie. Komisia schválila 1. decembra 2010 predĺženie dočasného rámca³² do konca roka 2011 so zameraním na malé a stredné podniky a obmedzené spektrum opatrení. Opatrenia, ktoré riešia pretrvávajúce zlyhania trhu, najmä nevyriešené problémy malých a stredných podnikov v prístupe k financiám, zostali zachované s tým, že podliehali prísnejším podmienkam, aby zohľadňovali postupný prechod na normálny režim štátnej pomoci.

1.1.3. *Príspevok politiky hospodárskej súťaže k programom hospodárskeho prispôbenia Grécka a Írska*

42. V roku 2010 sa samotné Grécko ocitlo v slabej fiškálnej pozícii. Na podporu gréckej vlády v jej úsilí o navrátenie hospodárstva do správnych koľají Komisia, Európska centrálna banka a Medzinárodný menový fond (MMF) sa zaviazali 2. mája 2010 k trojročnému programu hospodárskeho prispôbenia³³ financovaného dvojstrannými pôžičkami členských štátov eurozóny v celkovej sume 80 miliárd

²⁹ Oznámenie o uplatňovaní pravidiel pre štátnu pomoc na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. januára 2011 (Ú. v. EÚ C 329, 12.7.2010, s. 7)

³⁰ Dočasný rámec Spoločenstva pre opatrenia štátnej pomoci na podporu prístupu k financovaniu v období súčasnej finančnej a hospodárskej krízy (konsolidované znenie) (Ú. v. EÚ C 83, 7.4.2009, s. 1).

³¹ Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Španielsko a Spojené kráľovstvo.

³² Dočasný rámec Únie pre opatrenia štátnej pomoci na podporu prístupu k financovaniu v období súčasnej finančnej a hospodárskej krízy (Ú. v. EÚ C 6, 11.1.2011, s. 5).

³³ Hospodársky adaptačný program pre Grécko, European Economy, Occasional Papers 61, máj 2010.

EUR a podporovaných MMF dohodou o pohotovostnom úvere v sume približne 30 miliárd EUR. Grécke úrady súhlasili s viacročným programom fiškálnej konsolidácie a štrukturálnych reforiem, aby sa grécke hospodárstvo dostalo na cestu udržateľného rozvoja, aby sa obnovila dôvera v trhy so štátnymi dlhopismi a zachovala stabilita eurozóny. Komisia schválila emisiu ďalších štátnych záruk na posilnenie gréckeho finančného systému³⁴, zriadil sa nezávislý fond finančnej stability na poskytovanie kapitálovej podpory bankám³⁵ a v súlade s pravidlami štátnej pomoci EÚ boli predložené plány reštrukturalizácie pre šesť z rekapitalizovaných bánk. Okrem toho bola do štrukturálnej reformy programu hospodárskeho prispôsobenia zahrnutá časť týkajúca sa hospodárskej súťaže. Grécko teda spolupracovalo s Komisiou na svojom novom zákone o investíciách, na reformách gréckeho úradu pre hospodársku súťaž a na liberalizácii profesií s obmedzeným prístupom.

43. Pokiaľ ide o Írsko, v poslednom štvrtroku bola situácia veľmi napätá pre banky, ako aj pre štátny dlh. Kombinácia vážnej hospodárskej krízy a nadmerne veľkého bankového sektora s obrovským stratami viedla k veľkému tlaku na írsky štátny dlh. Dňa 28. novembra 2010 Komisia, Európska centrálna banka (ECB), MMF a írske orgány odsúhlasili program³⁶. Program predpokladá úver Írsku vo výške 85 miliárd EUR, z toho 35 miliárd EUR bude k dispozícii na obnovenie životaschopnosti bánk. Súčasťou programu bude ukončenie činnosti dvoch domácich bánk (Anglo Irish Bank & INBS) a ostatné banky budú kapitalizované a reštrukturalizované v súlade s pravidlami štátnej pomoci EÚ. Pokiaľ ide o štrukturálne reformy súvisiace s hospodárskou súťažou, prijme sa rad politických opatrení na posilnenie hospodárskej súťaže na trhoch s výrobkami a energiami a na trhoch ďalších sieťových odvetví. Medzi ne patrí napríklad zavedenie legislatívnych zmien na odstránenie obmedzení obchodu a hospodárskej súťaže v chránených sektoroch, ktoré riešia súčasné vylúčenie určitých sektorov z pôsobnosti vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže a zlepšujú odrádzanie od protisúťažného správania.

1.2. Presadzovanie antitrustovej politiky

1.2.1. Formovanie pravidiel: Preskúmanie nariadení o skupinových výnimkách

Nariadenie o skupinových výnimkách pre vertikálne dohody

44. Dňa 20. apríla 2010 Komisia prijala revidované nariadenie o skupinových výnimkách³⁷ a usmernenia³⁸ týkajúce sa vertikálnych dohôd, t. j. dohôd medzi dodávateľmi a odberateľmi pôsobiacimi na rôznych úrovniach výrobného a distribučného reťazca na dodávky a distribúciu produktov a služieb.

³⁴ Vec N260/2010 *Tretie predĺženie gréckeho systému na podporu bankového sektora* (Ú. v. EÚ C 238, 3.9.2010, s. 3).

³⁵ Vec N328/2010 *Rekapitalizácia úverových inštitúcií v Grécku z Fondu finančnej stability* (Ú. v. EÚ C 316, 20.11.2010, s. 7).

³⁶ MEMO/10/624.

³⁷ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 330/2010 z 20. apríla 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov (Ú. v. EÚ L 102, 23.4.2010, s. 1 – 7).

³⁸ Oznámenie Komisie – Usmernenia o vertikálnych obmedzeniach (Ú. v. EÚ C 130, 19.5.2010, s. 1 – 46).

45. Základnou zásadou revidovaných pravidiel naďalej zostáva, že spoločnosti s obmedzenou trhovou silou môžu slobodne rozhodnúť o spôsobe distribúcie ich produktov, ak ich dohody neobsahujú určenie ceny alebo iné závažné obmedzenia. Pravidlá však boli revidované s cieľom zohľadniť potenciálnu trhovú silu kupujúcich, ako aj predávajúcich, takže všetky strany dohody musia mať pre skupinové výnimky podiel na trhu pod 30 %.
46. Nariadenie a sprievodné usmernenia zohľadňujú aj rýchly rozvoj internetu ako sily pre predaj on-line a cezhraničný obchod, čo zvyšuje možnosť výberu pre spotrebiteľov a cenovú konkurenciu. Zvýšená zrozumiteľnosť a predvídateľnosť nových pravidiel poskytuje distribútorom jasné stimuly na rozvoj on-line aktivít, aby sa dostali k svojim zákazníkom v celej EÚ a aby sa títo dostali k nim, čím sa zabezpečuje úplná realizácia vnútorného digitálneho trhu.

Nariadenia o skupinových výnimkách pre horizontálne dohody o spolupráci

47. Dňa 14. decembra 2010 prijala Komisia nové pravidlá a usmernenia pre posudzovanie horizontálnych dohôd o spolupráci, t. j. dohôd uzatvorených medzi spoločnosťami pôsobiacimi na rovnakej úrovni dodávateľského reťazca, ako sú dohody o spolupráci v oblasti výskumu a vývoja, výroby, nákupu, komercializácie, štandardizácie a výmeny informácií. Tento nový režim sa skladá z dvoch nariadení o skupinových výnimkách pre dohody o výskume a vývoji na jednej strane a dohody o špecializácii a spoločnej výrobe na druhej strane³⁹ a zo sprievodných horizontálnych usmernení⁴⁰.
48. Prístup Komisie zakotvený v nových pravidlách spočíva v tom, že firmám sa ponecháva maximálna sloboda pri spolupráci a súčasne sa chráni hospodárska súťaž pred spoluprácou, ktorá je v rozpore s článkom 101 ZFEÚ napríklad tým, že poškodzuje záujmy spotrebiteľov. Názor Komisie na spoluprácu medzi konkurentmi sa od zavedenia predchádzajúcich pravidiel v roku 2000 zásadne nezmenil. Nové pravidlá pre horizontálne dohody o spolupráci sú však oveľa podrobnejšie, jednoduchšie pre používateľov a zrozumiteľnejšie než predchádzajúce. Medzi dva kľúčové prvky reformy patria zaradenie novej kapitoly o výmene informácií a zásadná revízia kapitoly o dohodách o štandardizácii. Najmä druhá kapitola objasňuje kľúčové podmienky pre zabezpečenie konkurencieschopných štandardizačných procesov a prispieva k cieľu vybudovať účinnejší systém noriem pre Európu, stanovenému v hlavnej iniciatíve „Integrovaná priemyselná politika vo veku globalizácie“ stratégie Európa 2020⁴¹.

³⁹ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1217/2010 zo 14. decembra 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na niektoré kategórie dohôd o výskume a vývoji (Ú. v. EÚ L 335, 18.12.2010, s. 36) a nariadenie Komisie (EÚ) č. 1218/2010 zo 14. decembra 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 zmluvy na niektoré kategórie dohôd o špecializácii (Ú. v. EÚ L 335, 18.12.2010, s. 43).

⁴⁰ Usmernenia o uplatňovaní článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na dohody o horizontálnej spolupráci (Ú. v. EÚ C 11, 14.1.2011, s. 1).

⁴¹ Integrovaná priemyselná politika vo veku globalizácie: Konkurencieschopnosť a udržateľnosť v popredí záujmu [KOM(2010) 614].

Nariadenia o sektorových skupinových výnimkách

49. Dňa 24. marca 2010 bolo prijaté nové nariadenie o skupinových výnimkách v oblasti poistenia⁴². Dňa 27. mája Komisia prijala nové pravidlá hospodárskej súťaže pre dohody medzi výrobcami automobilov a ich autorizovanými predajcami, servismi a distribútormi náhradných dielov⁴³. Nové pravidlá všeobecne zladujú politiku hospodárskej súťaže na trhu s automobilmi s všeobecným režimom platným pre iné odvetvia.

1.2.2. Súkromné presadzovanie antitrustových pravidiel EÚ

50. Súkromné presadzovanie antitrustových pravidiel EÚ je nevyhnutným doplnkom silného verejnoprávneho donucovania zo strany Komisie a národných orgánov pre hospodársku súťaž. V svojej bielej knihe z roku 2008 o žalobách o náhradu škody za porušenie antitrustových pravidiel⁴⁴ Komisia navrhla sériu opatrení ako kolektívne odškodňovanie a vyčíslenie náhrady škody za porušenie antitrustových pravidiel, aby sa zlepšili možnosti pre spotrebiteľov a podniky získať náhradu škody, ktorá im bola spôsobená porušením antitrustových pravidiel.
51. Návrhy Komisie ku kolektívnemu odškodňovaniu vyvolali širokú verejnú debatu, ktorá presahuje hranice protimonopolnej oblasti a zameriava sa na úlohu kolektívneho odškodňovania v prípadoch, kde jediné porušenie pravidiel EÚ poškodzuje veľkú skupinu poškodených. Komisia sa rozhodla pripraviť verejnú konzultáciu, ktorá by mala prispieť k identifikácii súboru spoločných zásad pre akékoľvek budúce legislatívne návrhy týkajúce sa kolektívneho odškodňovania. Oznámenie uvádzajúce takéto zásady je naplánované na prijatie v roku 2011..

1.2.3. Uplatňovanie článku 101 ZFEÚ: Kartely

52. V roku 2010 prijala Komisia sedem rozhodnutí o karteloch⁴⁵, ktorými uložila pokuty v celkovej sume viac ako 3 miliardy EUR 70 podnikom, pričom ťažiskom bol naďalej boj proti kartelom.
53. Komisia sa zamerala na zefektívnenie procesu uplatňovaním konania o urovnaní. V roku 2010 Komisia prijala svoje prvé dve rozhodnutia o urovnaní: rozhodnutie o úplnom urovnaní v prípade DRAM a rozhodnutie o hybridnom urovnaní v prípade fosfátov používaných na výživu zvierat. Prípade DRAM predstavoval míľnik v protikartelovej praxi EÚ, keďže urovnanie sa vzťahovalo na všetkých desať zúčastnených podnikov a proti jej rozhodnutiu sa nikto neodvolal.

⁴² Nariadenie Komisie (EÚ) č. 267/2010 z 24. marca 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 zmluvy na určité kategórie dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov v sektore poisťovníctva (Ú. v. EÚ L 83, 30.3.2010, s. 1).

⁴³ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 461/2010 z 27. mája 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov v sektore motorových vozidiel (Ú. v. EÚ L 129, 28.5.2010, s. 52).

⁴⁴ Biela kniha o žalobách o náhradu škody za porušenie antitrustových pravidiel ES [KOM(2008) 165 v konečnom znení].

⁴⁵ Veci COMP/38511 *DRAM*, COMP/39092 *Sanitárne zariadenia pre kúpeľne*, COMP/38344 *Predpínacia oceľ*, COMP/38866 *Fosfáty používané na výživu zvierat*, COMP/36212 *Samoprepisovací papier* (opakované prijatie pre Bolloré), COMP/39258 *Nákladná letecká doprava* a COMP/39309 *LCD*.

54. Na pozadí hospodárskej krízy viedlo sedem rozhodnutí v prípadoch kartelu prijatých v roku 2010 k 32 žiadostiam o zníženie pokuty z dôvodu „neschopnosti zaplatiť“⁴⁶, z ktorých deväť bolo udelených po dôkladnej analýze finančnej situácie žiadateľov.

1.2.4. Uplatňovanie článku 101 ZFEÚ: iné dohody a zosúladené postupy

55. V roku 2010 Komisia ukončila významný prípad nedovoľovaného obmedzovania hospodárskej súťaže podľa článku 101 ZFEÚ v sektore leteckej dopravy tým, že záväzky ponúknuté British Airways, American Airlines a Iberia vyhlásila za právne záväzné⁴⁷. Toto rozhodnutie bude významným prínosom pre európskych spotrebiteľov, pretože zaručí zachovanie dostatočnej konkurencie pri zaoceánskych letoch, najmä z Londýna.
56. V odvetví finančných služieb Komisia rozhodla, že záväzky spoločnosti Visa týkajúce sa mnohostranne dohodnutých výmenných poplatkov za transakcie s debetnými kartami s okamžitým zúčtovaním budú záväzné pre cezhraničné operácie v rámci EHP a domáce operácie v deviatich štátoch EHP⁴⁸, čím sa dostávajú do súladu s jednostranným záväzkom MasterCard z 1. apríla 2009⁴⁹ a „metodikou nezáväznosti pre obchodníka“ pre spôsoby platby.
57. Komisia prijala aj svoje prvé protimonopolné rozhodnutie na trhu so zdravotníckymi službami. Uložila pokutu v sume 5 miliónov EUR francúzskemu združeniu farmaceutov⁵⁰ ako odsúdenie jeho správania na francúzskom trhu s klinickými laboratórnymi testami.

1.2.5. Uplatňovanie článku 102 ZFEÚ: zneužívanie dominantného postavenia

58. Komisia pokračovala vo svojej činnosti zameranej na presadzovanie uplatňovania článku 102 ZFEÚ najmä v sektore energetiky, kde prijala štyri rozhodnutia, a v odvetví IKT, kde začala niekoľko konaní.
59. V sektore energetiky Komisia vychádzala zo svojho prieskumu tohto odvetvia v roku 2007 a prijala štyri hlavné rozhodnutia proti nedovolenému obmedzovaniu hospodárskej súťaže, pričom záväzky navrhnuté podnikmi ukončiť prípadné porušenia vyhlásila za záväzné. Týkali sa zavedených subjektov vo Francúzsku, Švédsku, Nemecku a Taliansku brániacich v prístupe na trhy s energiou rôznymi prostriedkami, ako sú dlhodobé zmluvy o dodávkach s obmedzeniami ďalšieho predaja alebo obmedzenie dostupnej dopravy alebo exportných kapacít v energetických sieťach⁵¹.
60. Na trhoch IKT začala Komisia konanie proti IBM týkajúce sa možného zneužitia dominantného postavenia na trhu sálových počítačov a proti spoločnosti Google Inc pre potenciálne zneužitie dominantného postavenia v on-line vyhľadávaní, on-line reklame a sprostredkovaní on-line reklamy. Komisia začala dve predbežné

⁴⁶ Pozri bod 35 usmernení k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003 (Ú. v. EÚ C 210, 1.9.2006, s. 2 – 5).

⁴⁷ Vec COMP/39596 BA/AA/IB. Pozri IP/10/936 a MEMO/10/330, 14. 7. 2010.

⁴⁸ Vec COMP/39398 Visa MIF. Pozri IP/10/1684, 8. 12. 2010.

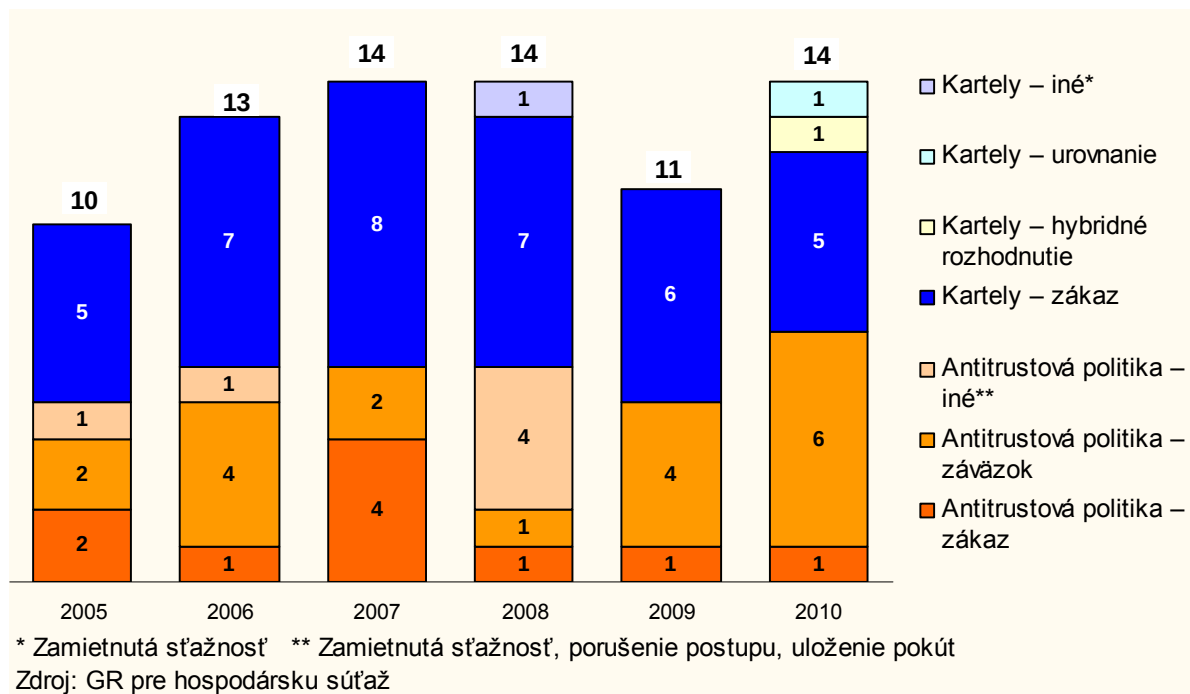
⁴⁹ Vec COMP/34579 MasterCard. Pozri IP/09/515, 1. 4. 2009.

⁵⁰ Vec COMP/39510 ONP. Pozri IP/10/1683, 8. 12. 2010.

⁵¹ Pozri oddiel 2.2.

vyšetrovania obchodných postupov spoločnosti Apple v súvislosti s iPhone. Obe boli ukončené potom, ako spoločnosť Apple navrhla zmeniť tieto postupy⁵².

Počet antitrustových a protikartelových donucovacích rozhodnutí podľa jednotlivých rokov a druhov, 2005 – 2010

1.3. Kontrola fúzií

61. V roku 2010 bol počet oznámených fúzií na nízkej úrovni v dôsledku hospodárskej krízy. V tomto roku bolo Komisii celkovo oznámených 274 transakcií, 16 rozhodnutí bolo podmienených a nerozhodlo sa o žiadnom zákaze. Veľká väčšina oznámených fúzií bola schválená bez podmienok v rámci bežného postupu, ako aj zjednodušeného postupu, čo predstavuje 55 % oznámení.
62. V roku 2010 Komisia prijala po hĺbkovej analýze tri rozhodnutia v druhej fáze vyšetrovania fúzií Oracle/Sun Microsystems⁵³ (pozri oddiel 2.4.), Monsanto/Syngenta⁵⁴ a Unilever/Sara Lee Body⁵⁵.
63. Dňa 17. novembra 2010 po hĺbkovom vyšetrovaní Komisia schválila akvizíciu globálneho podnikania v oblasti slnečnicových semien americkej spoločnosti Monsanto švajčiarskou spoločnosťou Syngenta, podmienenú odpredajom oblasti slnečnicových hybridov komerčných alebo úradne testovaných v Španielsku a Maďarsku, ako aj rodičovských línií používaných na vypestovanie týchto hybridov alebo v súčasnosti vo vývoji na účely vypestovania hybridov pre Španielsko a Maďarsko.

⁵² Pozri oddiel 2.4.

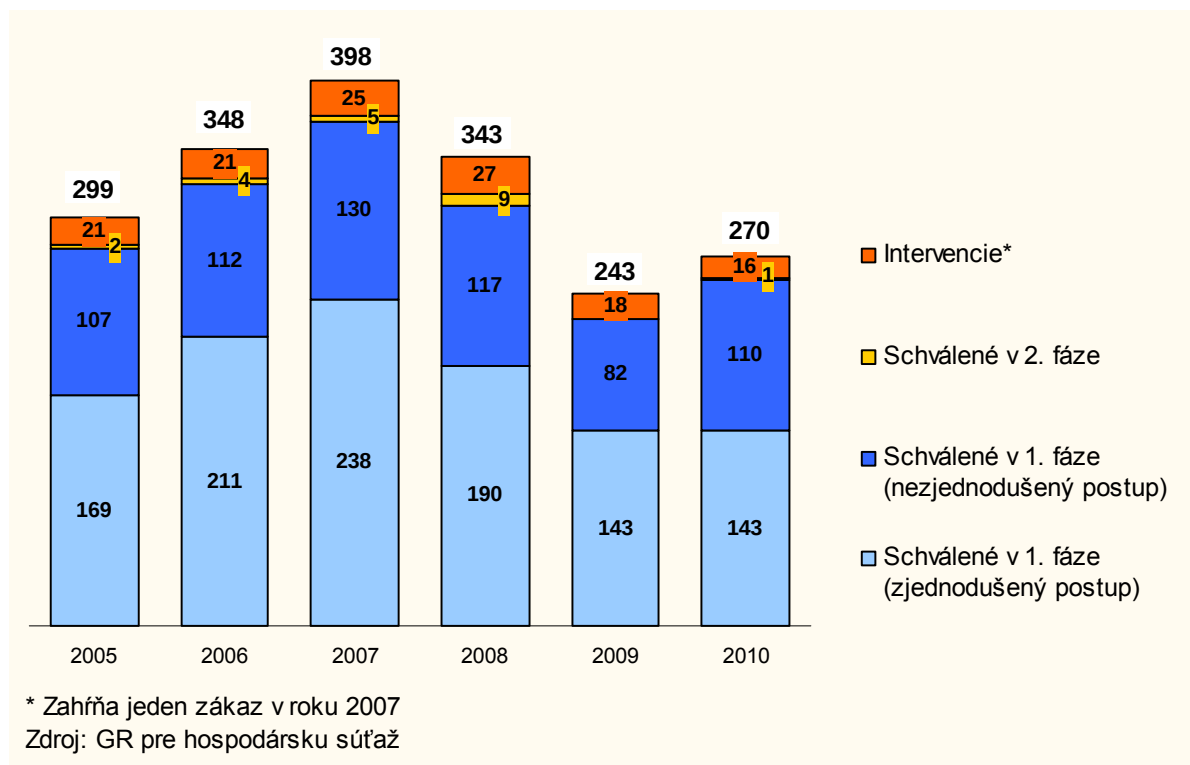
⁵³ Vec COMP/M.5529 *Oracle/Sun Microsystems* (Ú. v. EÚ C 91, 9.4.2010, s. 7).

⁵⁴ Vec COMP/M.5675 *Syngenta/Monsanto, podnikanie v oblasti slnečnicových semien*. Pozri IP/10/1515, 17. 11. 2010.

⁵⁵ Vec COMP/M.5658 *Unilever/Sara Lee starostlivosť o telo*. Pozri IP/10/1514, 17. 11. 2010.

64. Komisia tiež schválila s podmienkami v ten istý deň plánovanú akvizíciu podnikateľskej oblasti starostlivosti o telo a bielizeň Sara Lee Corp zo Spojených štátov anglo-holandskou spoločnosťou Unilever vyrábajúcej spotrebný tovar. Hĺbkové vyšetrovanie Komisie ukázalo, že koncentrácia by poskytla Unileveru veľmi silné vedúce postavenie na viacerých trhoch s dezodorantmi v dôsledku spojenia značiek, a to najmä značky Sanex so značkou Dove a Rexona, ktoré si v súčasnosti navzájom konkurujú. Aby rozptýlili tieto obavy, účastníci fúzie ponúkli odpredaj značky Sanex a súvisiaceho podnikania spoločnosti Sara Lee v Európe.

Počet právoplatných rozhodnutí o fúziách podľa jednotlivých rokov a druhov, 2005 – 2010

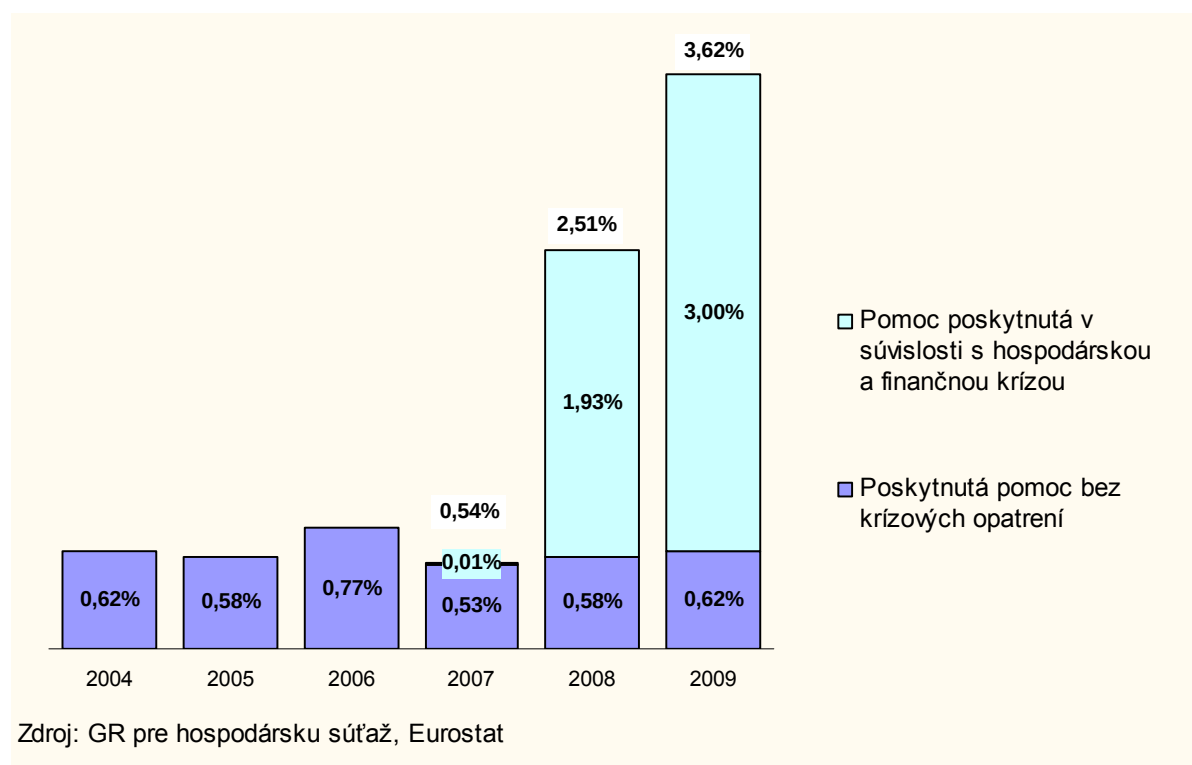
1.4. Kontrola štátnej pomoci

65. Väčšina pomoci schválenej v roku 2010 bez ohľadu na pomoc v súvislosti s hospodárskou a finančnou krízou bola nasmerovaná na horizontálne ciele európskeho spoločného záujmu, ako je kultúra a zachovanie kultúrneho dedičstva, regionálna súdržnosť, ochrana životného prostredia, výskum, vývoj a inovácie a náhrada škôd spôsobených prírodnou katastrofou. Členské štáty vo veľkej miere využívali možnosti, ktoré ponúka všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách (GBER)⁵⁶, podľa ktorého opatrenia spĺňajúce jeho kritériá možno poskytnúť bez predchádzajúceho oznámenia Komisii. V roku 2010 informovali Komisiu členské štáty o zavedení 414 takýchto nových opatrení.

⁵⁶ Nariadenie Komisie (ES) č. 800/2008 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 Zmluvy o ES (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách) (Ú. v. EÚ L 214, 9.8.2008, s. 3).

66. Z hľadiska sumy povolenej pomoci sa údaje zostavujú s jednoročným oneskorením dvakrát ročne v hodnotiacich tabuľkách štátnej pomoci. V roku 2009 predstavovala celková pomoc bez krízových opatrení 0,62 % HDP, čiže 73,2 miliardy EUR, čo je mierne vyššia úroveň než v roku 2008 (0,58 % HDP). V priemere bolo 84 % pomoci pre priemysel a služby nasmerovanej na horizontálne ciele spoločného záujmu⁵⁷.
67. Rok 2010 bol prvým celým rokom, keď platil „balík zjednodušených opatrení“. Tento balík sa skladá z kódexu najlepšej praxe⁵⁸ a oznámenia o zjednodušenom postupe⁵⁹, z ktorých oba majú za cieľ zlepšiť efektívnosť, transparentnosť a predvídateľnosť postupov štátnej pomoci. Prvé výsledky kódexu najlepšej praxe boli povzbudivé, najmä pokiaľ ide o spracovanie sťažností, kde vzrástol počet sťažovateľov informovaných o stave svojich sťažností.

Vývoj celkovej štátnej pomoci poskytnutej členskými štátmi ako % HDP v EÚ, 2004 – 2009⁶⁰

⁵⁷ Hodnotiaca tabuľka štátnej pomoci – jeseň 2010 aktualizácia [KOM(2010) 701].

⁵⁸ Kódex najlepšej praxe pre uskutočňovanie konaní vo veci kontroly štátnej pomoci (Ú. v. EÚ C 136, 16.6.2009, s. 13 – 20).

⁵⁹ Oznámenie Komisie o zjednodušenom postupe vybavovania určitých druhov štátnej pomoci (Ú. v. EÚ C 136, 16.6.2009, s. 3 – 12).

⁶⁰ Celková suma zahŕňa podporu pre výrobný priemysel, služby, uhlie, poľnohospodárstvo, rybné hospodárstvo a časť odvetvia dopravy, ale neobsahuje vzhľadom na nedostatok porovnateľných údajov pomoc odvetviu železničnej dopravy a pomoc na náhradu za služby vo všeobecnom hospodárskom záujme. Sumy podpory sa vzťahujú na prvok pomoci (alebo ekvivalent hrubého grantu v prípade záruk alebo úverov) obsiahnutý v opatrení štátnej pomoci na rozdiel od údajov v bode 35, kde uvedené sumy predstavujú pomoc použitú členskými štátmi. Viac o vývoji celkovej štátnej pomoci poskytnutej členskými štátmi pozri v dokumente Hodnotiaca tabuľka štátnej pomoci – aktualizácia z jesene 2010 [KOM(2010) 701].

1.4.1. Horizontálna štátna pomoc

Regionálna pomoc

68. V súlade s usmerneniami o národnej regionálnej pomoci na roky 2007 – 2013⁶¹ Komisia uskutočnila preskúmanie stavu štátnej pomoci a stropu pomoci regiónov so štatistickým účinkom, ktoré do konca roka 2010 prechodne využívali postavenie podporovanej oblasti podľa článku 107 ods. 3 písm. a). Komisia podobne schválila zmeny vnútroštátnych máp regionálnej štátnej pomoci oznámených tromi členskými štátmi (Francúzsko, Írsko a Taliansko) pre určité oblasti oprávnené na regionálnu pomoc na základe článku 107 ods. 3 písm. c).
69. Komisia schválila v roku 2010 regionálnu pomoc pre šesť veľkých investičných projektov. Štyri z týchto projektov sú vo fotovoltaiickom odvetví, tri v Nemecku a jeden v Španielsku⁶², kým ostatné investičné projekty sú v mechanickom priemysle v Nemecku a v Taliansku⁶³. Okrem toho bolo schválených päť *ad hoc* opatrení pomoci v prospech jednotlivých podnikov na investície v oblastiach podľa regionálnej mapy pomoci 2007 – 2013 rovnako ako desať režimov regionálnej pomoci, z ktorých päť sa týkalo najvzdialenejších regiónov. Komisia uzavrela v roku 2010 tri formálne vyšetovania s jedným pozitívnym⁶⁴ a dvoma zápornými rozhodnutiami týkajúcimi sa nelegitímneho MSP bonusu v prospech Sovello AG⁶⁵ a nezlučiteľného opatrenia pomoci v prospech Fri-el-Acerra⁶⁶ z dôvodu neexistencie stimulačného účinku a nedostatočného regionálneho príspevku.

Pomoc na ochranu životného prostredia

70. Komisia schválila rad opatrení na podporu úspor energie a výrobu energie z obnoviteľných zdrojov v rámci usmernení o pomoci na ochranu životného prostredia⁶⁷. Rastúci počet týchto oznámení sa týkal relatívne veľkej individuálnej pomoci (nad 7,5 milióna EUR investičnej pomoci na podnik) a bol predmetom podrobného ekonomického hodnotenia ako súčasť ekonomickejšieho prístupu k analýze štátnej pomoci. Schválené režimy podpory sa týkali najmä pomoci na obnoviteľné zdroje energie a projekty na zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého.

Výskum, vývoj a inovácie

71. Inovácie sa stali jedným z ústredných bodov stratégie Európa 2020 a hlavná iniciatíva Únia inovácií⁶⁸ uvádza potrebu zlepšiť financovanie inovácií v Európe, aby

⁶¹ Usmernenia pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007 – 2013 (Ú. v. EÚ C 54, 4.3.2006, s. 13 – 44)

⁶² Veci N641/2009 *Solibro GmbH*, N221/2009 *Wacker Chemie AG*, N237/2010 *Sovello3* a N285/2009 *Silicio Solar*

⁶³ Veci N261/2009 *Liebherr MCCtec Rostock GmbH* a N27/2010 *Fiat Powertrain Technologies vo Verrone*

⁶⁴ Vec C34/2008 *Deutsche Solar AG* (Ú. v. EÚ L 7, 11.1.2010, s. 40 – 47)

⁶⁵ Vec C27/2008 *Sovello AG (predtým EverQ) MSP bonus* (Ú. v. EÚ L 167, 1.7.2010, s. 21 – 38).

⁶⁶ Vec C8/2009 *Fri-el Acerra s.r.l.*

⁶⁷ Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia (Ú. v. EÚ C 82, 1.4.2008, s. 1).

⁶⁸ Pozri oznámenie Komisie o Únii inovácií [KOM(2010) 546 v konečnom znení].

sa zvýšila jej výkonnosť. Rámec Spoločenstva pre výskum, vývoj a inovácie⁶⁹ podporuje tento cieľ tým, že uľahčuje členským štátom lepšie zacieliť štátnu pomoc na príslušné zlyhania trhu. V roku 2010 Komisia schválila dvanásť režimov podpory s celkovým rozpočtom vyše 5 miliárd EUR na základe tohto rámca a rozhodla začať formálne vyšetrovanie ďalšieho prípadu, ktoré bolo následne stiahnuté. Z týchto opatrení bolo päť čistými výskumnými a vývojovými režimami, štyri boli režimy orientované na inovácie a štyri boli zmiešané. Okrem toho po dôkladnom ekonomickom hodnotení sa Komisia rozhodla nevzniesť námietky voči desiatim individuálne oznamovaným poskytnutiam pomoci na veľké výskumné a vývojové (VV) projekty týkajúce sa nových postupov pre výrobu biometánu, použitia kompozitných materiálov na stavbu osobitných komponentov pre konštrukciu lietadiel a na litografiu pre polovodičové prístroje. Ďalej, monitorovala informácie predložené k pomoci pre ďalších 52 VV projektov, ktoré prekročili 3 milióny EUR napriek tomu, že sa na ne nevzťahuje povinnosť individuálneho oznamovania.

72. Okrem toho bolo v rámci GBER predložených 40 režimov podpory pre základný výskum, 91 pre priemyselný výskum a 86 pre experimentálny vývoj. Členské štáty využívali GBER aj na opatrenia týkajúce sa inovácií, z nich 42 v súvislosti s právami priemyselného vlastníctva pre malé a stredné podniky, 21 pre mladé inovačné podniky, 24 pre inovačné poradenské a podporné služby a jedenásť na prenájom vysokokvalifikovaných pracovníkov.

Pomoc na podporu rizikového kapitálu

73. V oblasti financovania rizikového kapitálu pre malé a stredné podniky Komisia schválila sedem opatrení v rámci usmernení pre rizikový kapitál⁷⁰ s celkovým rozpočtom v sume 380 miliónov EUR. Z týchto opatrení tri nespĺňali ustanovenia o bezpečnom prístave a boli predmetom podrobného posúdenia. Okrem toho sa v roku 2010 vykonávalo v rámci GBER ďalších jedenásť režimov štátnej pomoci, ktoré niektoré členské štáty v rastúcej miere využívajú na účely rizikového kapitálu.

1.4.2. Pomoc uhoľnému a poľnohospodárskemu sektoru

74. Po návrhu Komisie v júli 2010 prijala Rada rozhodnutie o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie⁷¹ z 10. decembra 2010 v súvislosti so skončením účinnosti súčasného nariadenia na konci roka 2010⁷². Členské štáty budú môcť poskytovať pomoc na ťažbu uhlia, ak majú plán na zatvorenie s termínom ukončenia do 31. decembra 2018, a na pokrytie mimoriadnych nákladov (sociálna starostlivosť, obnova lokalít alebo zneškodňovanie odpadových vôd) spojených s uzavretím baní do roku 2027.

⁶⁹ Rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie (Ú. v. EÚ C 323, 30.12.2006, s. 1 – 26).

⁷⁰ Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci a rizikovom kapitáli pre malé a stredné podniky (Ú. v. EÚ C 194, 18.8.2006, s. 2)

⁷¹ Rozhodnutie Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie (Ú. v. EÚ L 336, 21.12.2010, s. 24 – 29)

⁷² Nariadenie Rady (ES) č. 1407/2002 z 23. júla 2002 o štátnej pomoci pre uhoľný priemysel (Ú. v. ES L 205, 2.8.2002, s. 1 – 8).

75. Komisia posudzuje štátnu pomoc poskytovanú poľnohospodárstvu a lesnému hospodárstvu na základe usmernení pre štátnu pomoc v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na roky 2007 – 2013⁷³. V roku 2010 bolo zaregistrovaných 214 nových prípadov štátnej pomoci a prijatých 161 rozhodnutí.

1.4.3. *Vynucovanie práva v oblasti štátnej pomoci vnútroštátnymi súdmi*

76. Podľa nedávnej štúdie⁷⁴ prichádza na vnútroštátne súdy stále viac prípadov. V roku 2010 Komisia pokračovala vo svojom úsilí zlepšiť systém súkromného vynucovania práva štátnej pomoci na vnútroštátnej úrovni, pričom sa zamerala na posilnenie komunikácie s vnútroštátnymi sudcami. V októbri 2010 zverejnila príručku s názvom „Presadzovanie práva štátnej pomoci EÚ vnútroštátnymi súdmi“⁷⁵ na pomoc národným sudcom pri riešení prípadov štátnej pomoci.

1.4.4. *Ex post monitorovanie opatrení štátnej pomoci*

77. Na zabezpečenie účinného presadzovania pravidiel štátnej pomoci začala Komisia od roku 2006 pravidelné *ex post* monitorovanie neoznámených opatrení štátnej pomoci poskytnutej podľa GBER alebo v rámci schválených režimov. V roku 2010 obsahovalo *ex post* monitorovanie opatrenia, na ktoré sa vzťahuje GBER, rovnako ako pomoc vo forme rizikového kapitálu, pomoc v sektore dopravy, v oblasti širokopásmového pripojenia, kultúry a pomoc lodiarstvu odvetviu. Výsledky prvého monitorovania ukazujú, že režimy a nariadenia o skupinovej výnimke fungujú uspokojivým spôsobom. V menšom počte prípadov boli zistené hmotnoprávne alebo procesné problémy.

1.4.5. *Politika spätného vymáhania udelenej pomoci*

78. Keď je nezákonná pomoc vyhlásená za nezlučiteľnú, je Komisia oprávnená požiadať o jej navrátenie členským štátom, ktorý ju udelil, aby sa obnovila predchádzajúca situácia na trhu. Suma spätne získanej nezákonnej a nezlučiteľnej pomoci vzrástla z 2,3 miliardy EUR v decembri 2004 na 10,9 miliárd EUR v decembri 2010⁷⁶. Percento nezákonnej a nezlučiteľnej pomoci, ktoré sa má ešte vymôcť, teda kleslo zo 75 % na 14 %.
79. Na zaručenie lepšieho presadzovania svojich rozhodnutí začala Komisia v roku 2010 konanie podľa článku 108 ods. 2⁷⁷ v troch prípadoch a podľa článku 260 ods. 2⁷⁸ v jednom prípade, čo znamená, že súdnou cestou sa rieši 26 prípadov. Ku koncu roka 2010 mala Komisia 41 rozpracovaných prípadov spätného vymáhania.

⁷³ Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na roky 2007 – 2013 (Ú. v. EÚ C 319, 27.12.2006, s. 1)

⁷⁴ 2009 Štúdia o presadzovaní práva štátnej pomoci na vnútroštátnej úrovni k dispozícii: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/enforcement_study_2009.pdf

⁷⁵ K dispozícii na: http://ec.europa.eu/competition/publications/state_aid/national_courts_booklet_en.pdf

⁷⁶ Tieto údaje nezahŕňajú štátnu pomoc poskytnutú odvetviam poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a dopravy.

⁷⁷ Žaloby podľa článku 108 ods. 2 sú zamerané na odsúdenie členských štátov za neplnenie rozhodnutia o vymáhaní štátnej pomoci.

⁷⁸ Žaloby podľa článku 260 ods. 2 sú žaloby o porušení práva zamerané na odsúdenie členského štátu za nevykonanie rozsudku súdu a môžu zahŕňať platenie pokút.

2. VÝVOJ V JEDNOTLIVÝCH ODVETVIACH

2.1. Finančné služby

80. Finančná a hospodárska kríza pokračovala aj v roku 2010 a zasiahla finančný sektor EÚ. Dočasný regulačný rámec zriadený v roku 2008 bol ďalej predĺžený do roku 2011 so sprísnenými podmienkami. Jeho realizácia bolo ťažiskom vynucovania pravidiel hospodárskej súťaže počas roka predovšetkým v oblasti reštrukturalizácie podporovaných finančných inštitúcií⁷⁹.
81. Komisia si však zachovala svoju ostražitosť aj v ďalších problematických oblastiach súťažnej politiky, ktoré mali vplyv na toto odvetvie. V odvetví finančných služieb Komisia rozhodla, že záväzky spoločnosti Visa Europe o mnohostranne dohodnutých výmenných poplatkoch (Multilateral Interchange Fee – MIF) za transakcie s debetnými kartami s okamžitým zúčtovaním budú záväzné pre cezhraničné operácie v rámci EHP a domáce operácie v deviatich štátoch EHP⁸⁰ a určila rad opatrení na zvýšenie transparentnosti⁸¹. Maximálny vážený priemer MIF Visa Europe pre takéto transakcie bude znížený na 0,2 %, v súlade s jednostrannými záväzkami už predtým ponúknutými MasterCard⁸². Záväzky boli posudzované v rámci „metodiky nezáväznosti pre obchodníka“, ktorá sa usiluje o určenie MIF na úrovni, kde je pre obchodníkov nezáväzné, či je platba vykonávaná debetnou kartou s okamžitým zúčtovaním, alebo v hotovosti. Komisia dospela k záveru, že miera MIF navrhovaná spoločnosťou Visa Európa by mala byť záväzná a ukončila konanie týkajúce sa špecifických MIF obsiahnutých v záväzkoch, zatiaľ čo zvyšná časť prípadu (vrátane MIF za kreditné karty) ešte pokračuje.
82. Jednotná oblasť platieb v eurách (SEPA) bola ťažiskom presadzovania protimonopolných pravidiel v oblasti finančných služieb aj v roku 2010 najmä prostredníctvom neformálneho dialógu s Európskou platobnou radou. Napríklad bolo spresnené, že systémy platobných kariet kompatibilné so SEPA nemusia pokrývať všetkých 32 štátov územia SEPA, čo poskytlo novým systémom reálnu šancu vstupu na trh. Komisia navyše prijala 16. decembra 2010 návrh, ktorým sa stanovujú technické požiadavky na prevody prostriedkov a inkasá v eurách⁸³. Obsahuje ustanovenia zakazujúce MIF na transakciu za priame inkaso SEPA po uplynutí prechodného obdobia, ale umožňuje za určitých podmienok MIF za zamietnuté transakcie.
83. Dňa 15. septembra 2010 predložila Komisia návrh nariadenia o mimoburzových derivátoch (OTC), centrálnych zmluvných stranách a archívoch obchodných údajov, ktoré obsahuje niekoľko opatrení na zvýšenie bezpečnosti trhov s mimoburzovými derivátmi a posilňuje finančný dohľad⁸⁴. Predpokladá spoločný rámec pre centrálnu

⁷⁹ Pozri oddiel 1.1.

⁸⁰ V krajinách EHP, kde domáce sadzby MIF platia v prípade neexistencie iných MIF alebo sú určené priamo Visa Europe.

⁸¹ Vec COMP/39398 *Visa MIF*. Pozri IP/10/1684, 8. 12. 2010.

⁸² Vec COMP/34579 *MasterCard*. Pozri IP/09/515, 1. 4. 2009.

⁸³ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú technické požiadavky na prevody prostriedkov a inkasá v eurách a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 924/2009 [KOM(2010) 775 v konečnom znení, 2010/373 COD].

⁸⁴ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o OTC derivátoch, centrálnych zmluvných stranách a archívoch obchodných údajov [KOM(2010) 484/5, 2010/0250 COD].

zmluvné strany (CZS) v EÚ a ustanovuje podmienky pre uzatvorenie dohôd o interoperabilite medzi CZS pri hotovostných cenných papieroch. Dohody o interoperabilite treba z hľadiska hospodárskej súťaže privítať, pretože poskytujú zákaznikom možnosť voľby a CZS umožňujú konsolidovať objem zúčtovania v jednom subjekte.

84. Po dva a polročné preskúvaní všetkých zainteresovaných hráčov na trhu a národných orgánov pre hospodársku súťaž prijala Komisia 24. marca 2010 nové nariadenie o skupinovej výnimke v sektore poisťovníctva⁸⁵ (BER) o dohodách v súvislosti so spoločnými kompiláciami, tabuľkami a štúdiami a o spoločnom krytí určitých druhov rizík (združenia). V novom BER sa Komisia rozhodla neobnoviť dva zo štyroch typov spolupráce z predchádzajúceho nariadenia, a to dohody o štandardných poistných podmienkach a o zabezpečovacích zariadeniach, ktoré sú teraz upravené v novom horizontálnom usmernení prijatom v roku 2010.
85. Znížená aktivita v oblasti fúzií vo finančnom sektore pokračovala aj v roku 2010. Komisia skúmala prípady v sektore retailového bankovníctva⁸⁶, spravovania aktív⁸⁷ a distribúcie služieb podielových fondov⁸⁸. Niekoľko prípadov bolo výsledkom rozhodnutí o reštrukturalizácii štátnej pomoci v súvislosti s finančnou krízou⁸⁹.

2.2. Energetika a životné prostredia

86. Komisia predložila v novembri 2010 svoju stratégiu pre energetiku na obdobie najbližších desiatich rokov v rámci svojej hlavnej iniciatívy Európskej stratégie 2020 „Európa efektívne využívajúca zdroje“⁹⁰. Otvorený a konkurencieschopný jednotný trh v energetickom sektore by mal prispieť k bezpečným a udržateľným dodávkam energie za konkurenčné ceny tým, že podporuje rýchly rozvoj obnoviteľných zdrojov energie a presadzuje rozvoj nových technológií šetrných k životnému prostrediu.
87. V roku 2010 Komisia postupovala podľa výsledkov zo svojho prieskumu sektora energetiky z roku 2007 a prijala štyri hlavné rozhodnutia proti nedovolenému obmedzovaniu hospodárskej súťaže, pričom záväzky navrhnuté podnikmi ukončiť prípadné porušenia vyhlásila za záväzné. Očakáva sa, že tieto záväzky budú mať významný štrukturálny vplyv na hospodársku súťaž na vnútornom trhu s energiou.
88. V prípade EDF – Dlhodobé zmluvy⁹¹ mala Komisia obavy, že spoločnosť EDF mohla zneužiť svoje dominantné postavenie vo Francúzsku uzatváraním dodávateľských zmlúv, ktoré obmedzili trh vzhľadom na ich pôsobnosť, obdobie

⁸⁵ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 267/2010 z 24. marca 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na určité kategórie dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov v sektore poisťovníctva (Ú. v. EÚ L 83, 30.3.2010, s. 1 – 7).

⁸⁶ Veci COMP/M.5948 *Santander/Rainbow* a COMP/M.5960 *Crédit Agricole/Cassa di Risparmio della Spezia/Agences Intesa Sanpaolo*.

⁸⁷ Vec COMP/M.5580 *Blackrock/Barclays Global Investors UK Holdings*.

⁸⁸ Veci COMP/M.5728 *Credit Agricole/Société Générale Asset Management* a COMP/M.5726 *Deutsche Bank/Sal. Oppenheim*.

⁸⁹ Veci COMP/M.5948 *Santander/Rainbow* a COMP/M.5968 *Advent/Bain Capital/RBS WorldPay*.

⁹⁰ Pozri oznámenia Komisie – Európa efektívne využívajúca zdroje [KOM(2011) 21 v konečnom znení] a Energia 2020 – Stratégia pre konkurencieschopnú, udržateľnú a bezpečnú energetiku [KOM(2010) 639 v konečnom znení].

⁹¹ Vec COMP/39386 *Dlhodobé zmluvy Francúzsko* (Ú. v. EÚ C 133, 22.5.2010, s. 5 – 6).

trvania, výhradný charakter a zahrnutie obmedzenia ďalšieho predaja do zmlúv o dodávkach. Spoločnosť EDF ponúkla zabezpečiť počas desiatich rokov, že ostatní dodávatelia môžu súťažiť v priemere o 65 % zmlúv EDF na dodávky elektrickej energie s veľkými francúzskymi priemyselnými odberateľmi každý rok a obmedziť trvanie akejkoľvek novej zmluvy uzavretej s veľkými priemyselnými odberateľmi na päť rokov. Okrem toho sa spoločnosť EDF zaviazala odstrániť všetky obmedzenia ďalšieho predaja v svojich zmluvách na dodávky a pomáhať zákazníkovi, ktorí chcú predávať elektrickú energiu ďalej. Tieto záväzky, ktoré mali pôvodne nadobudnúť účinnosť 1. júla 2010, boli odložené na 1. januára 2011.

89. V prípade spoločnosti Svenska Kraftnät (SvK)⁹² mala Komisia obavy, že spoločnosť mohla zneužiť svoje dominantné postavenie na švédskom trhu s prenosom elektrickej energie tým, že obmedzil vývoznú kapacitu dostupnú na prepojediacich vedeniach, aby zmiernil vnútorné preťaženie svojej siete a rezervovalo domácu elektrickú energiu na domácu spotrebu. Spoločnosť SvK ponúkla prevádzkovať od 1. novembra 2011 švédsky trh s elektrickou energiou na základe niekoľkých pružných ponukových zón. To umožní prispôbenie obchodovania s elektrickou energiou dostupnej prenosovej kapacity prostredníctvom trhových cien namiesto svojvoľných opatrení.
90. Pri E.ON Gas⁹³ vyšetrenie Komisie ukázalo, že spoločnosť E.ON dlhodobo rezervovala najväčšiu časť dostupných dopravných kapacít na vstupných miestach do svojich prenosových sietí zemného plynu, čím potenciálne bránila ďalším dodávateľom plynu vo vstupe na nemecký trh so zemným plynom. Komisia dospela k predbežnému názoru, že dlhodobé rezervovanie mohlo porušiť predpisy EÚ o zneužití dominantného postavenia na trhu. Spoločnosť E.ON sa zaviazala do októbra 2010 uvoľniť približne 15 % kapacity plynovodov na vstupných miestach do svojej siete zemného plynu. Od októbra 2015 bude E.ON ďalej znižovať svoje rezervácie vstupnej kapacity v nemeckej sieti NetConnect na 50 % a v sieti E.ON pre nízkovýhrevný plyn na 64 % kapacity plynovodu.
91. V prípade ENI⁹⁴ mala Komisia obavy, že spoločnosť ENI mohla zneužiť svoje dominantné postavenie na trhoch prepravy plynu tým, že odmietlo poskytnúť konkurentom prístup ku kapacite dostupnej na dopravnej sieti umožnením prístupu nevykonateľným spôsobom a strategickým obmedzením investícií do medzinárodnej plynovodnej prenosovej sústavy ENI. Spoločnosť ENI mohla tiež mať záujem obmedziť konkurentov, aby chránilo svoje marže na nadväzujúcich trhoch s dodávkami plynu. Spoločnosť ENI sa zaviazala k štrukturálnemu odpredaju svojich medzinárodných dopravných činností na dovoz zemného plynu do Talianska z Ruska a zo severnej Európy.
92. V rámci začatých vyšetrení Komisia ešte stále skúma pomoc poskytnutú vo forme regulovaných sadzieb za elektrickú energiu vo Francúzsku a Španielsku. Regulované sadzby môžu viesť k neprimeraným cenovým výhodám pre koncových odberateľov elektrickej energie a vytvárať obmedzenia na trhu. Vo väčšine členských štátov boli zrušené regulované tarify zvyhodňujúce stredné a veľké podniky alebo sa postupne

⁹² Vec COMP/39351 *Swedish Interconnectors* (Ú. v. EÚ C 142, 1.6.2010, s. 28 – 29)

⁹³ Vec COMP/39317 *E. ON o dlhodobých zmluvách na dodávky plynu*. Pozri IP/10/494, 4. 5. 2010.

⁹⁴ Vec COMP/39315 *ENI*. Pozri IP/10/1197, 29. 9. 2010.

vyraďujú. Francúzsko odstráni regulované tarify pre stredné a veľké podniky v roku 2015 v rámci reformy trhu s elektrickou energiou (zákon Nome), ktorá sa má realizovať od roku 2011. Španielsko zrušilo tieto sadzby v roku 2009.

93. Komisia schválila rad opatrení na podporu úspor energie, výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a sanáciu kontaminovaných miest v rámci usmernení o horizontálnej environmentálnej pomoci⁹⁵. Komisia najmä schválila investičnú pomoc na realizáciu inovatívneho výrobného procesu jednému nemeckému výrobcovi ocele a investičnú pomoc inému nemeckému výrobcovi ocele na realizáciu procesu recyklácie plynov vypúšťaných počas procesu výroby ocele⁹⁶. Komisia schválila investičnú pomoc na výstavbu kotla spaľujúceho biomasu vo Francúzsku⁹⁷ a na výstavbu vysokoúčinnnej kombinovanej teplárne a elektrárne v Rakúsku⁹⁸. Komisia tiež schválila pomoc na rekultiváciu dvoch kontaminovaných miest v Rakúsku⁹⁹.
94. Komisia riešila dve samostatné podporné opatrenia pre demonštračné projekty priemyselného rozmeru zachytávania a ukladania kysličníka uhličitého (CCS). Komisia schválila investičnú pomoc pre demonštračný projekt CCS v Rotterdame, kde sa zachytáva CO₂ z výroby elektrickej energie a ukladá vo vytiaženom plynovom poli¹⁰⁰. Komisia tiež schválila investičnú pomoc holandskému výrobcovi elektrickej energie na projekt, v ktorom sa testuje technológia CCS na procese splynovania uhlia¹⁰¹.
95. V oblasti bezpečnosti dodávok elektrickej energie schválila Komisia pomoc na výstavbu 400 MW tepelnej elektrárne v Lotyšsku¹⁰² na základe viacerých osobitných faktorov vrátane izolovanosti lotyšského trhu s energiou, rastúcej závislosti Lotyšska na plyne a zatvorenia litovskej jadrovej elektrárne Ignalina na konci roka 2009. Komisia tiež povolila holandský režim využívajúci daňové odpočty na povzbudzovanie investícií do prieskumu malých plynových polí a ich ťažby na holandskom kontinentálnom šelfe v Severnom mori¹⁰³. Povolila španielsky režim pomoci určený na kompenzáciu výrobcov elektrickej energie využívajúcich domáce uhlie za časť ich produkcie ako záväzok služby vo verejnom záujme¹⁰⁴. Hoci smernica o trhu s elektrickou energiou¹⁰⁵ umožňuje členským štátom prijať také opatrenia z dôvodov bezpečnosti dodávok, vzťahujú sa na ne pravidlá štátnej pomoci

⁹⁵ Usmernenia o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia (Ú. v. EÚ C 82, 1.4.2008, s. 1).

⁹⁶ Vec N450/2009 *Projekt Top Gas Recycling (TGR) – Pomoc Arcelor Mittal Eisenhüttenstadt GmbH* (Ú. v. EÚ C 94, 14.4.2010, s. 9).

⁹⁷ Vec N650/2009 *Pomoc na realizáciu tepelného kotla spaľujúceho biomasu (drevo)*.

⁹⁸ Vec N295/2008 *Investičná pomoc elektrárni Mellach* (Ú. v. EÚ C 154, 12.6.2010, s. 1).

⁹⁹ Veci N135/2000 *Pomoc na rekultiváciu kontaminovaného miesta v Linzi* (Ú. v. C 312, 17.11.2010, s. 5 – 6) a N197/2010 *Individuálna pomoc na rekultiváciu kontaminovaného miesta v Dolnom Korutánsku* (Ú. v. EÚ C 265, 30.9.2010, s. 1).

¹⁰⁰ Vec N381/2010 *Projekt CCS v oblasti prístavu Rotterdam*.

¹⁰¹ Vec N190/2009 *Pilotný projekt zachytávania CO₂ v závode Nuon Buggenum* (Ú. v. EÚ C 238, 3.9.2010, s. 1).

¹⁰² Vec N675/2009 *Výberové konanie pre pomoc na nové kapacity na výrobu elektrickej energie* (Ú. v. EÚ C 213, 6.8.2010, s. 1).

¹⁰³ Vec N718/2009 *Rozvoj okrajových pobrežných polí zemného plynu* (Ú. v. EÚ C 270, 6.10.2010, s. 1).

¹⁰⁴ Vec N178/2010 *Prednostné spravidzkovanie závodov využívajúcich domáce uhlie* (Ú. v. EÚ C 312, 17.11.2010, s. 6).

¹⁰⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou a o zrušení smernice 96/92/ES (Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 37).

predovšetkým rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme¹⁰⁶. Komisia nezistila žiadne zjavné pochybenie posúdenia v odôvodnení Španielska pri definícii záväzku služby vo verejnom záujme a overila, že všetky požiadavky rámca boli splnené. Okrem toho má režim prechodný charakter. Španielsko sa zaviazalo, že ho po roku 2014 nepredĺži. Tiež sa zaviazalo zabezpečiť súlad so súčasnými aj budúcimi pravidlami EÚ o štátnej pomoci pre uhoľný priemysel.

2.3. Elektronické komunikácie

96. Komisia odštartovala 26. augusta 2010 ako súčasť stratégie Európa 2020 svoju Digitálnu agendu pre Európu¹⁰⁷. Určuje priority Komisie v oblasti digitálnej ekonomiky, medzi ktoré patrí vytvorenie jednotného trhu pre telekomunikačné služby. Predkladá najmä cieľ Komisie znížiť takmer na nulu rozdiel medzi roamingovými tarifami a vnútroštátnymi sadzbami do roku 2015. Takisto ustanovuje ambiciózny cieľ rýchleho a ultrarýchleho prístupu na internet v Európe.
97. V roku 2010 vyústila účinnejšia hospodárska súťaž v dôsledku presadzovania zákonov hospodárskej súťaže, regulácie sektora, technologického rozvoja a nových podnikateľských modelov do nižších cien za elektronické komunikačné služby a ponuky inovatívnych služieb. Správa Komisie vydaná v júni 2010¹⁰⁸ ukázala, že telekomunikačné trhy EÚ sú čoraz viac konkurencieschopné vďaka usmerneniu Komisie vykonávanom v konzultačnom procese a preskúvaní podľa regulačného rámca EÚ pre elektronické komunikácie.
98. V prípade spoločnosti Telekomunikacja Polska¹⁰⁹ Komisia poslala 1. marca 2010 oznámenie námietok súčasnému poľskému prevádzkovateľovi s predbežným záverom o porušení článku 102 zneužitím dominantného postavenia tým, že odmietol poskytovať platený prístup k svojim veľkoobchodným širokopásmovým službám.
99. Fúzia spoločnosti France Télécom a britských dcérskych spoločností Deutsche Telekom¹¹⁰ schválená 1. marca 2010 zdôraznila význam vlastníctva frekvenčného spektra pri vývoji 4G sietí. Vyšetrowanie ukázalo, že kombinované susediace spektrum účastníkov by mohlo viesť k vzniku nového subjektu, ktorý by bol jediným mobilným operátorom v Spojenom kráľovstve schopným ponúknuť v strednodobom horizonte mobilné dátové služby ďalšej generácie prostredníctvom technológie Long Term Evolution s najlepšou možnou rýchlosťou. Rozhodnutie o schválení bolo preto podmienené okrem iného odpredajom štvrtiny kombinovaného frekvenčného spektra strán v pásme 1 800 MHz.
100. Na dosiahnutie svojich cieľov rýchleho širokopásmového pokrytia pre všetkých európskych občanov a predplatenia ultrarýchleho širokopásmového pripojenia najmenej 50 % európskych domácností do roku 2020 Komisia posúdila a schválila

¹⁰⁶ Rámec spoločenstva pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme (Ú. v. EÚ C 297, 29.11.2005, s. 4).

¹⁰⁷ Digitálna agenda pre Európu [KOM(2010) 245 v konečnom znení/2].

¹⁰⁸ Preskúvanie trhov podľa regulačného rámca EÚ – Ďalšie kroky ku konsolidácii vnútorného trhu elektronických komunikácií [KOM(2010) 271 v konečnom znení].

¹⁰⁹ Vec COMP/39525 *Telekomunikacja Polska*. Pozri IP/10/213, 1. 3. 2010.

¹¹⁰ Vec COMP/M.5650 *T-Mobile/Orange* (Ú. v. EÚ C 108, 28.4.2010, s. 4).

použitie štátnej pomoci a iných druhov financovania z verejných zdrojov v rámci usmernení pre širokopásmové siete¹¹¹ za približne 1,8 miliardy EUR, ktoré vytvorili celkové investície do širokopásmových sietí v hodnote viac ako 3,5 miliardy EUR.

2.4. Informačné a komunikačné technológie (IKT)

101. Efektívne produkty a služby IKT sú nevyhnutné pre inteligentný rast, ktorý je jedným z hlavných cieľov stratégie Európa 2020. Zachovať príležitosti vstupu na trh pre nové firmy a stavať zavedených hráčov pred výzvy je rozhodujúce pre využitie celého potenciálu digitálnej ekonomiky. Súťaž možno posilniť interoperabilitou a účinnými normami, keďže tieto zvyčajne uprednostňujú vstup väčšieho počtu hráčov a znižujú náklady inovácií.
102. V tejto súvislosti sa Komisia snažila poskytnúť v svojich usmerneniach k dohodám o spolupráci prijatých 14. decembra 2010 viac usmernení k dohodám o štandardizácii. Na to, aby sa pozitívne účinky štandardizácie mohli v plnej miere prejavíť, by mal byť proces štandardizácie transparentný a prístupný pre všetkých zainteresovaných hráčov na trhu. Okrem toho sa majitelia práv duševného vlastníctva vyzývajú k záväzku poskytovať licencie so spravodlivými, primeranými a nediskriminačnými podmienkami (záväzok FRAND) a účinne ho dodržiavať, aby sa zabezpečila dostupnosť normy.
103. Na jar roku 2010 začala Komisia dve súbežné predbežné vyšetrovania obchodných postupov Apple týkajúcich sa iPhone¹¹². Apple umožnil servis na záručné opravy len v krajine, kde bol iPhone kúpený, čo by mohlo potenciálne viesť k rozdeleniu trhu EHP. Apple tiež obmedzil podmienky svojich licenčných zmlúv s nezávislými vývojármi aplikácií tým, že v nich vyžadoval použitie pôvodných programovacích nástrojov Apple a softvérových jazykov schválených Apple na úkor softvéru tretej strany. To by mohlo v konečnom dôsledku viesť k znemožneniu hospodárskej súťaže pri aplikáciách vyvinutých pre iné mobilné platformy. Keďže Apple sa v septembri 2010 rozhodol zaviesť cezhraničný servis pre záručné opravy iPhone v rámci EHP a uvoľniť obmedzenia vývojárskych nástrojov pre aplikácie iPhone, Komisia rozhodla ukončiť obidve vyšetrovania.
104. Dňa 26. júla 2010 začala Komisia formálne protimonopolné vyšetrovanie spoločnosti IBM vychádzajúce z dvoch rôznych údajných porušení pravidiel EÚ v oblasti antitrustovej politiky týkajúcich sa zneužitia dominantného postavenia na trhu sálových počítačov¹¹³. Vyšetrovanie sa zameriava na údajné viazanie sálového hardvéru IBM s jeho operačným systémom a na údajné vylučovacie praktiky IBM voči konkurenčným dodávateľom služieb údržby sálových počítačov.
105. Dňa 30. novembra 2010 začala Komisia formálne konanie proti spoločnosti Google¹¹⁴ so zámerom ďalej vyšetrovať obvinenia, že Google zneužíva dominantné

¹¹¹ Usmernenia Spoločenstva pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí (Ú. v. EÚ C 235, 30.9.2009, s. 7 – 25).

¹¹² Pozri IP/10/1175, 25. 9. 2010.

¹¹³ Veci COMP/39511 *IBM Corporation*, COMP/39790 *TurboHercules/IBM* a COMP/39692 *IBM služby údržby*. Pozri IP/10/1006, 26. 7. 2010.

¹¹⁴ Veci COMP/39740 *Foundem/Google*, COMP/39775 *Ejustice/Google* a COMP/39768 *Ciao/Google*. Pozri IP/10/1624, 30. 11. 2010.

postavenie na trhu v on-line vyhľadávaní, on-line reklame a sprostredkovaní on-line reklamy na základe sťažností niekoľkých poskytovateľov vyhľadávacích služieb.

106. Microsoft poslal Komisii prvé dve správy o zavádzaní softvéru Choice Screen, ktorý Microsoft súhlasil distribuovať používateľom Windows v EHP, aby ponúkol nestranný výber medzi najrozšírenejšími webovými prehliadačmi¹¹⁵. Do konca novembra 2010 mal Choice Screen viac ako 270 milión návštev a stiahlo sa cezeň viac ako 84 miliónov webových prehliadačov.
107. Dňa 21. januára 2010 Komisia schválila plánovanú akvizíciu spoločnosti Sun Microsystems spoločnosťou Oracle Corporation, ktorá je vedúcim predajcom licencovaného softvéru¹¹⁶. Táto akvizícia vyvolala otázku súťažného účinku takých softvérových produktov s otvoreným zdrojom, ako sú databázy MySQL spoločnosti Sun. Po druhej fáze vyšetrovania Komisia schválila akvizíciu bez podmienok.
108. Komisia schválila s podmienkami akvizíciu Tandberg spoločnosťou Cisco¹¹⁷, keďže vyšetrovanie viedlo k obavám týkajúcich sa trhu s výrobkami vyššej triedy pre videokonferencie v dôsledku problémov s interoperabilitou. Medzi podmienky patrila predaj Telepresence Interoperability Protocol vyvinutý spoločnosťou Cisco nezávislému subjektu odvetvia, aby sa zaručila interoperabilita a umožnila účasť ďalších predajcov na jeho vývoji.

2.5. Média

109. V súvislosti s prechodom na digitálne vysielanie zaslala Komisia v novembri 2010 formálnu výzvu francúzskym orgánom v súvislosti s francúzskym zákonom z roku 2007, ktorým sa poskytuje existujúcim poskytovateľom analógového televízneho vysielania možnosť získať ďalšie celoštátne televízne kanály pri prechode na digitálne vysielanie. Pri nedostatku presvedčivých dôkazov, že títo poskytovatelia televízneho vysielania získali ďalšie kanály na základe objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritérií, Komisia usúdila, že prípad sa javí ako porušenie právnych predpisov EÚ¹¹⁸.
110. V septembri 2010 v rámci prebiehajúceho postupu pri porušení týkajúceho sa talianskych právnych predpisov pre oblasť vysielania, taliansky úrad pre komunikácie prijal kritéria a pravidlá, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby viac frekvencií vyplývajúcich z „digitálnej dividendy“ bolo pridelených novým účastníkom a menším existujúcim spoločnostiam. Výberové konania na tieto frekvencie by sa mali začať v roku 2011.
111. V decembri 2010 Komisia schválila akvizíciu britského prevádzkovateľa platenej TV British Sky Broadcasting (BSkyB) spoločnosťou News Corporation¹¹⁹. Komisia bez toho, aby tým ovplyvnila vyšetrovanie uskutočňované príslušnými orgánmi Spojeného kráľovstva o zlučiteľnosti so záujmom Spojeného kráľovstva zachovať

¹¹⁵ Vec COMP/39530 *Microsoft (viazanie)* (Ú. v. EÚ C 36, 13.2.2010, s. 7).

¹¹⁶ Vec COMP/M.5529 *Oracle/Sun Microsystems* (Ú. v. EÚ C 91, 9.4.2010, s. 7).

¹¹⁷ Vec COMP/M.5669 *Cisco/Tandberg*. Pozri IP/10/377, 29. 3. 2010.

¹¹⁸ Smernica Komisie 2002/77/ES zo 16. septembra 2002 o hospodárskej súťaži na trhoch elektronických komunikačných sietí a služieb (Ú. v. EÚ L 249, 17.9.2002, s. 21 – 26).

¹¹⁹ Vec COMP/M.5932 *News Corp/BSkyB*. Pozri IP/10/1767, 21. 12. 2010.

pluralitu médií, dospela k záveru, že transakcia by neviedla k významnému narušeniu efektívnej hospodárskej súťaže.

112. Komisia pokračovala v schvaľovaní štátneho financovania pre verejnoprávnych vysielateľov, pokiaľ rozsah služby vo verejnom záujme, ako aj financovanie boli úplne transparentne určované a ak financovanie štátom nepresahuje mieru potrebnú na splnenie poslania služby vo verejnom záujme. Dňa 20. júla 2010 Komisia uzavrela kladným rozhodnutím formálne vyšetrowanie nového systému financovania verejnoprávnych vysielateľov vo Francúzsku a Španielsku s ohľadom na postupné zrušenie reklamy v týchto reťazcoch¹²⁰ a ukončila vyšetrowanie existujúcich režimov financovania holandských verejnoprávnych vysielateľov po zmenách, doplneniach a formálnych záväzkoch zo strany Holandska¹²¹.

2.6. Farmaceutický priemysel

113. Po uzavretí vyšetrowania vo farmaceutickom sektore v roku 2009¹²² Komisia oznámila revíziu takzvanej „smernice o transparentnosti“, ktorá ustanovuje minimálne pravidlá pre postupy určovania cien a úhrad¹²³. V rámci tejto revízie sa budú skúmať možnosti, ako zvýšiť transparentnosť takýchto opatrení a zabrániť súvisiacim oneskoreniam v prístupe na trh, najmä pre generické lieky. Niekoľko členských štátov (napr. Španielsko, Taliansko alebo Rakúsko) prijalo aj odporúčania z odvetvového prieskumu na zlepšenie prístupu na trh pre generické lieky.
114. Odvetvový prieskum takisto prispel k impulzu na prijatie patentu Spoločenstva a špecializovaného súdneho systému pre patenty v Európe, ktoré obhajuje a navrhuje Komisia. Dňa 10. decembra 2010 Rada uviedla, že posilnená spolupráca je jedinou možnosťou ako pokročiť pri tvorbe systému jednotného patentu EÚ. Komisia predložila takýto návrh 14. decembra 2010¹²⁴.
115. Komisia začala monitorovať aj patentové urovnania v EÚ¹²⁵. Podiel patentových urovnaní vo farmaceutickom sektore, ktoré potenciálne predstavujú problém, klesol na 10 % v období od júla 2008 do decembra 2009 v porovnaní s 22 % v období odvetvového prieskumu (január 2000 – jún 2008). Súčasné zvýšenie celkového počtu patentových urovnaní ukázalo, že začaté prebiehajúce donucovacie žaloby Komisie nebránia podnikom uzavrieť urovnania.
116. Ako priame pokračovanie odvetvového prieskumu prebiehajú viaceré donucovacie žaloby. Komisia vyšetruje dohody o patentových urovnaniach pre liek na hypertenziu perindopril, uzatvorené spoločnosťou Servier a viacerými výrobcami generických

¹²⁰ Veci C27/2009 *Viacročná dotácia pre Francúzsko Télévisions* a C38/2009 *Nový systém financovania z daní pre verejnoprávne vysielanie v Španielsku* (Ú. v. EÚ L 1, 4.1.2011, s. 9 – 19).

¹²¹ Vec E5/2005 *Ročné financovanie holandských verejnoprávnych vysielateľov* (Ú. v. EÚ C 74, 24.3.2010, s. 4).

¹²² Zhrnutie správy o preskúmaní farmaceutického sektora, 7. 8. 2009.

¹²³ Smernica Rady 89/105/EHS z 21. decembra 1988 o transparentnosti opatrení upravujúcich stanovovanie cien humánnych liekov a ich zaraďovanie do vnútroštátnych systémov zdravotného poistenia (Ú. v. ES L 40, 11.2.1989, s. 8 – 11).

¹²⁴ Návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej ochrany patentov [KOM(2010) 790 v konečnom znení, 2010/0384 NLE].

¹²⁵ K dispozícii na: <http://ec.europa.eu/competition/sectors/pharmaceuticals/inquiry>.

liekov¹²⁶. Komisia takisto začala v podobnej oblasti formálne konanie proti dánskej farmaceutickej spoločnosti Lundbeck týkajúce sa jej antidepresíva citalopram¹²⁷.

117. Farmaceutický sektor sa tiež stal prioritou mnohých národných orgánov pre hospodársku súťaž (NOHS). Napríklad v Spojenom kráľovstve Office of Fair Trading (OFT) vydal vo februári 2010 vyhlásenie o námietkach voči Reckitt Benckiser, ktorý pripustil porušenie a súhlasil so zaplatením pokuty v sume 10,2 milióna GBP¹²⁸. Taliansky NOHS začal formálne vyšetrovanie proti výrobcovi pôvodného lieku – spoločnosti Pfizer za možné zneužitie patentového systému umelým predĺžením patentovej ochrany lieku latanoprost.
118. Konsolidačné tendencie pokračovali vo farmaceutickom sektore v segmente pôvodných liekov, ako aj v segmente generík. Medzi hlavnými preverovanými prípadmi boli Abbott/Solvay Pharmaceuticals, Teva/Ratiopharm a Novartis/Alcon¹²⁹. Tieto prípady boli v prvej fáze schválené so záväzkami. Vzhľadom na to, že farmaceutické spoločnosti majú často celosvetovú pôsobnosť, vyžadovali si tieto postupy spoluprácu s ďalšími orgánmi pre hospodársku súťaž vo svete.

2.7. Služby zdravotnej starostlivosti

119. Komisia prijala svoje prvé protimonopolné rozhodnutie na trhu so službami zdravotníckej starostlivosti, ktorým ukladá pokutu vo výške 5 miliónov EUR francúzskemu združeniu lekárnikov (ONP)¹³⁰. Komisia odsúdila trhové správanie ONP na francúzskom trhu klinických laboratórnych skúšok. Predovšetkým zistila, že ONP obmedzoval možné zníženie ceny klinického testovania a obmedzoval rozvoj určitých skupín laboratórií s cieľom ochrániť ekonomické záujmy väčšiny svojich členov.
120. Počas roka 2010 Komisia preskúmala viacero sťažností súkromných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti na údajné nespravodlivé zaobchádzanie alebo na potenciálne nadmernú kompenzáciu nemocníc vo verejnom vlastníctve. Tieto sťažnosti väčšinou prišli od prevádzkovateľov v členských štátoch s otvorenejšími trhmi zdravotnej starostlivosti pre hospodársku súťaž (napr. Belgicko, Francúzsko, Nemecko a Holandsko).

2.8. Doprava

121. Hospodársky útlm v roku 2009 mal výrazný vplyv na takmer všetky odvetvia dopravy, ale rok 2010 sa ukázal byť rokom postupného zotavovania. Ku koncu roka 2010 sa ceny v leteckej a námornej doprave vo veľkej miere vrátili na úroveň pred krízou.

¹²⁶ Vec COMP/39612 *Servier (perindopril)*.

¹²⁷ Vec COMP/39226 *Lundbeck*.

¹²⁸ Dostupné na: <http://www.offt.gov.uk/news-and-updates/press/today?prid=749499>

¹²⁹ Veci COMP/M.5661 *Abbott/Solvay Pharmaceuticals* (Ú. v. EÚ C 89, 7.4.2010, s. 1) a COMP/M.5778 *Novartis/Alcon*.

¹³⁰ Vec COMP/39510 *ONP*. Pozri IP/10/1683, 8. 12. 2010.

2.8.1. Letecká doprava

122. Dňa 14. júla 2010 Komisia ukončila významný antitrustový prípad podľa článku 101 ZFEÚ v sektore leteckej dopravy tým, že záväzky British Airways, American Airlines a Iberia¹³¹ ponúknuté ako odpoveď na obavy o hospodársku súťaž vyplývajúce z ich dohody o koordinovaní cien, kapacity, harmonogramov, marketingu a predaja a o zdieľaní príjmov na zaoceánskych trasách vyhlásila za právne záväzné. V snahe vyriešiť zistené obavy o hospodársku súťaž tri letecké spoločnosti sa zaviazali uvoľniť sedem párov prevádzkových intervalov na štyroch trasách na londýnskom letisku Heathrow alebo Gatwick, ponúknuť kombinovateľnosť taríf a osobitné dohody *pro rata* a otvoriť konkurentom prístup k svojim programom Frequent Flyer. Toto rozhodnutie bude znamenať významný prínos pre európskych spotrebiteľov tým, že zaručí zachovanie dostatočnej konkurencie na transatlantických letoch, najmä z Londýna.
123. V roku 2010 predstavovala koncentrácia v leteckej doprave dôležitý ústredný bod v kontrole fúzií, čo odzrkadľuje pokračujúcu konsolidáciu odvetvia. Dňa 14. júla 2010 Komisia schválila fúziu medzi British Airways a Iberia po prešetrovaní trhu, ktoré ukázalo, že zlúčený subjekt bude naďalej vystavený dostatočne súťažnému prostrediu v osobnej a nákladnej leteckej doprave, ako aj pri pozemnej obsluhu¹³². Dňa 27. júla 2010 schválila Komisia fúziu amerických dopravcov United Airlines a Continental Airlines, ktorí poskytujú pravidelnú leteckú osobnú a nákladnú dopravu medzi EHP a USA¹³³. Prešetrovanie trhu potvrdilo doplnkovú povahu ich transatlantických sietí. Dňa 30. júla 2010 začala Komisia hlbkové vyšetrovanie plánovaného zlúčenia medzi Olympic Air a Aegean Airlines po prvých náznakoch, že navrhovaná koncentrácia by viedla k veľmi vysokým podielom na trhu na veľkom počte trás¹³⁴.
124. Výbuch sopky Eyjafjallajökull na Islande v apríli 2010 vytvoril mrak sopečného popola, ktorý pokryl väčšinu Európy okrem vzdušného priestoru Stredomoria. Dňa 4. mája 2010 Rada súhlasila „pripomenúť existujúci právny rámec platný pre potenciálne podporné opatrenia členských štátov“ (článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ) vo svojich záveroch o odpovedi EÚ na dôsledky spôsobené oblakom sopečného popola leteckému priemyslu. V roku 2010 však žiaden členský štát nevyjadril zámer poskytnúť štátnu pomoc odvetviu leteckej dopravy vo vyššie uvedených súvislostiach.
125. Niekoľko prípadov štátnej pomoci pre investície do letiskovej infraštruktúry bolo schválených ako zlučiteľných s vnútorným trhom pre letiská v Spojenom kráľovstve (letisko Derry), vo Fínsku (letiská Vaasa a Oulu) a v Lotyšsku (letisko Riga)¹³⁵. Komisia tiež ukončila formálne vyšetrovanie dohody uzatvorenej do roku 2016 medzi letiskom v Bratislave a Ryanair, kde dospela k záveru, že Ryanair nemal poskytnutú žiadnu výhodu¹³⁶.

¹³¹ Vec COMP/39596 BA/AA/IB. Pozri IP/10/936 a MEMO/10/330, 14. 7. 2010.

¹³² Vec COMP/M.5747 British Airways/Iberia (Ú. v. EÚ C 241, 8.9.2010, s. 1).

¹³³ Vec COMP/M.5889 United Airlines/Continental Airlines (Ú. v. EÚ C 225, 20.8.2010, s. 1).

¹³⁴ Vec COMP/M.5830 Olympic Air/Aegean Airlines, (Ú. v. EÚ C 174, 1.7.2010, s. 16).

¹³⁵ Veci NN65/2009 Derry Airport (Ú. v. EÚ C 144, 3.6.2010, s. 27), N397/2009 Vaasa Airport (Ú. v. EÚ C 29, 5.2.2010), N286/2010 Oulu Airport a N41/2010 Riga Airport (Ú. v. EÚ C 143, 2.6.2010).

¹³⁶ Vec C12/2008 (ex NN74/2007) Dohoda medzi letiskom Bratislava a Ryanair.

126. Okrem toho Komisia začala v februári 2010 formálne vyšetrowanie aspektov štátnej pomoci pri úvere, ktorý pre ČSA – České aerolinie poskytol subjekt vo vlastníctve štátu (Osinek), ako aj následné oslobodenie od zábezpek na úver¹³⁷, a viacerých opatrení poskytnutých maďarskými orgánmi na podporu Malév, národného leteckého dopravcu, v kontexte jeho privatizácie a následného opätovného zoštátnenia¹³⁸ v decembri 2010. Napokon Komisia schválila v novembri 2010 pomoc na záchranu vo forme pôžičky v hodnote 52 miliónov EUR pre dopravcu pod maltskou vlajkou¹³⁹ na riešenie problémov s likviditou, ktorým čelil Air Malta, do času, kým Komisii predložia riadny plán reštrukturalizácie.

2.8.2. Železničná a vnútrozemská doprava

127. Komisia prijala návrh na prepracovanie prvého železničného balíka 17. septembra 2010¹⁴⁰. Cieľom návrhu je zvýšiť hospodársku súťaž na železničnom trhu zlepšením prístupu k službám spojeným so železničnou dopravou, ako sú terminály a zariadenia údržby a posilnením právomocí národných železničných regulačných orgánov.
128. V oblasti kontroly štátnej pomoci prijala Komisia vo februári 2010 svoje prvé rozhodnutie uplatňujúce nové nariadenie o službách vo verejnom záujme v železničnej osobnej doprave, ktoré nadobudlo účinnosť 3. decembra 2009¹⁴¹. Komisia tak uzavrela formálne vyšetrowanie zmlúv na služby vo verejnom záujme dánskej železničnej spoločnosti Danske Statsbaner (DSB)¹⁴² začaté v roku 2008. Zistila, že kompenzácie vyplácané DSB každoročne dánskou vládou za náklady vzniknuté pri plnení záväzkov služby vo verejnom záujme boli obmedzené na to, čo bolo nevyhnutne potrebné na pokrytie týchto nákladov. Komisia povolila dňa 26. mája 2010 plán Sociétés nationale des Chemins de Fer Belges (SNCB) reštrukturalizovať svoje činnosti v nákladnej doprave¹⁴³ a v decembri 2010 povolila pomoc na záchranu vo výške približne 128 miliónov EUR pre BDZ EAD, bulharské železnice v štátnom vlastníctve činné na trhu nákladnej, ako aj osobnej železničnej dopravy¹⁴⁴.
129. V oblasti kontroly fúzií Komisia schválila niekoľko akvizícií s podmienkou odpredaja aktivít na určitých geografických trhoch: patria sem napr. navrhovaná akvizícia železničného a autobusového operátora Arriva plc zo Spojeného kráľovstva spoločnosťou Deutsche Bahn¹⁴⁵, alebo záväzkov na zabezpečenie účinného prístupu

¹³⁷ Vec C6/2010 *Možné dôsledky štátnej pomoci vyplývajúce z úveru poskytnutej spoločnosťou Osinek a.s.* Pozri IP/10/179, 24. 2. 2010.

¹³⁸ Vec C38/2010 *Maďarské aerolinie Malév*. Pozri IP/10/1753, 21.1 2. 2010.

¹³⁹ Vec N504/2010 *Air Malta plc*. Pozri IP/10/1509, 15. 11. 2010.

¹⁴⁰ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa zriaďuje jednotný európsky železničný priestor [KOM(2010) 475 v konečnom znení, COD 2010/0253].

¹⁴¹ Nariadenie (ES) č. 1370/2007 Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a 1107/70 (Ú. v. EÚ L 315, 3.12.2007, s. 1 – 13).

¹⁴² Vec C41/2008 *zmluvy na služby vo verejnom záujme medzi dánskou vládou a Danske Statsbaner*. Pozri IP/10/178, 24. 2. 2010.

¹⁴³ Vec N726/2009 *Pomoc na reštrukturalizáciu činností verejnoprávneho podniku SNCB v oblasti nákladnej prepravy*. Pozri IP/10/615, 26. 5. 2010.

¹⁴⁴ Vec N402/2010 *Pomoc na záchranu bulharských štátnych železníc EAD (BDZ)*. Pozri IP/10/1733.

¹⁴⁵ Vec COMP/M.5855 *Deutsche Bahn/Arriva plc* (Ú. v. EÚ C 276, 13.10.2010, s. 1).

pre nových aktérov, ako je to v prípade spoločného podniku „New Eurostar“ SNCF a London Continental Railways¹⁴⁶.

2.8.3. *Námorná doprava*

130. V roku 2010 pokračovala Komisia v presvedčovaní tretích krajín o potrebe presadzovania pravidiel brániacich nedovolenému obmedzovaniu hospodárskej súťaže v námornej doprave. Jej nemenným posolstvom je umožnenie výnimiek z protimonopolných pravidiel pre niektoré konzorciá – napr. pre operatívnu spoluprácu medzi dopravcami linkovej lodnej dopravy v spoločných službách nákladnej dopravy – a zároveň zakazovať všetky formy dohôd o stanovení ceny či kapacity.
131. V januári 2010 začala Komisia konanie proti systému „Baltic Max Feeder“, pri ktorom majitelia kontajnerových plavidiel hodlali spoločne kryť náklady na vyradenie plavidiel z prevádzky¹⁴⁷. Od plánovaného systému sa následne upustilo a prípad bol uzavretý.
132. Takisto v januári Komisia schválila po prvý raz aj pomoc na odštartovanie projektu „Morské diaľnice“ na základe námorných usmernení, ako aj usmernení o doplnkovej pomoci¹⁴⁸. Projekt sa týka vytvorenia námorného spojenia medzi francúzskym prístavom Nantes-Saint Nazaire a španielskym prístavom Gijón¹⁴⁹ a má za cieľ zachytiť medzi 3 % až 5 % cestnej dopravy prechádzajúcej v súčasnosti na západ od Pyrenej.
133. Pokiaľ ide o štátnu pomoc na financovanie prístavnej infraštruktúry, Komisia rozhodla začať štúdiu, aby zhromaždila informácie umožňujúce lepšie pochopiť fungovanie prístavov a verejné financovanie ich infraštruktúry. Na základe jej výsledkov dokáže Komisia určiť spoľahlivú metódu na dosiahnutie pokroku v tejto oblasti.

2.9. **Poštové služby**

134. Podľa tretej smernice o poštových službách¹⁵⁰ bude musieť väčšina členských štátov dosiahnuť do 31. decembra 2010 s povoleným predĺžením o dva roky pre jedenásť členských štátov úplné otvorenie trhu odstránením akýchkoľvek zostávajúcich vyhradených oblastí¹⁵¹. Proces liberalizácie postupuje rýchlo a niektoré členské štáty (Estónsko, Fínsko, Nemecko, Holandsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo) už úplne otvorili svoje poštové trhy výrazne pred určenou lehotou. Aj napriek dosiahnutému

¹⁴⁶ Vec COMP/M.5655 *SNCF/LCR/Eurostar* (Ú. v. EÚ C 272, 8.10.2010, s. 2).

¹⁴⁷ Vec COMP/39699 *Baltic Max Feeder*. Pozri IP/10/374, 26. 3. 2010.

¹⁴⁸ Usmernenia v súvislosti so štátnou pomocou dopĺňajúcou finančné prostriedky poskytované Spoločenstvom na otvorenie námorných diaľnic (Ú. v. EÚ C 317, 12.12.2008, s. 10).

¹⁴⁹ Veci N573/2009 a N647/2009 *Pomoc na uvedenie do prevádzky a využívanie námornej diaľnice medzi prístavom Nantes-Saint-Nazaire (Francúzsko) a prístavom Gijón (Španielsko), ktorú prevádzkuje GLD Atlantique* (Ú. v. EÚ C 74, 24.3.2010, s. 5).

¹⁵⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/6/ES z 20. februára 2008, ktorým sa mení a dopĺňa smernica 97/67/ES s ohľadom na úplné dokončenie vnútorného trhu poštových služieb Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 52, 27.2.2008, s. 3).

¹⁵¹ Česká republika, Grécko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Poľsko, Rumunsko a Slovensko.

pokroku sa skutočná hospodárska súťaž najmä v segmente listových zásielok len začína objavovať. Rozhodujúce je zaručiť, aby prípadné náhrady prijaté poskytovateľom univerzálnych služieb za poskytovanie služby vo verejnom záujme boli v súlade so skutočnými nákladmi na služby a nepredstavovali nespravodlivú výhodu, aby sa zaručili rovnaké podmienky medzi konkurentmi a podporovala hospodárska súťaž v poštových službách.

135. V tejto súvislosti Komisia pokračovala v roku 2010 vo vyšetrovaní údajnej nadmernej kompenzácie Deutsche Post AG¹⁵² za vykonávanie jej povinností univerzálnej služby v období 1989 – 2007. Po potvrdení zrušenia rozhodnutia Komisie z roku 2002 Súdnym dvorom¹⁵³ sa pri prebiehajúcom vyšetrovaní podľa požiadavky Súdneho dvora dodržiava komplexný prístup vrátane všetkých univerzálnych služieb poskytovaných spoločnosťou Deutsche Post.
136. V roku 2010 pokračovala Komisia vo svojom formálnom vyšetrovaní, ktoré začala v roku 2009, aby preskúmala, či určité opatrenia v prospech belgického poštového operátora De Post – La Poste sú v súlade s pravidlami o štátnej podpore EÚ¹⁵⁴. Prebiehajúce vyšetrovanie Komisie, ktoré sa začalo 13. júla 2009, rýchlo postupuje za aktívnej spolupráce s belgickými orgánmi a týka sa viacerých opatrení vrátane náhrad poskytnutých Belgickom za úlohy v oblasti služieb vo verejnom záujme, kapitálových injekcií, oslobodenia od dôchodkových záväzkov, prevodu stavebných a daňových výnimiek.
137. Komisia svojim konečným rozhodnutím z 26. januára 2010¹⁵⁵ ukončila formálne vyšetrovanie, v ktorom prešetrovala údajnú štátnu pomoc poskytnutú francúzskej spoločnosti La Poste vo forme neobmedzenej štátnej záruky vyplývajúcej z jej verejnoprávného postavenia. Komisia nespochybnila poslanie služby vo verejnom záujme spoločnosti La Poste ani jej verejné vlastníctvo a kontrolu v svetle neutrality európskych pravidiel týkajúcich sa majetkových režimov platných v členských štátoch. Dospela však k názoru, že štátna záruka vyplývajúca z osobitného postavenia La Poste predstavuje nezlučiteľnú štátnu pomoc a mala by byť odstránená, čo bolo dosiahnuté premenou La Poste na verejnú akciovú spoločnosť dňa 1. marca 2010¹⁵⁶.

2.10. Automobilový priemysel

138. V roku 2010 sa odvetvie motorových vozidiel začalo dostávať z krízy, ktorá ho zasiahla mimoriadne tvrdo v roku 2008 a 2009. Okrem udržania tohto oživenia patrí medzi budúce výzvy priemyselného odvetvia uvedenie úspornejších automobilov a prispôsobenie distribučných sietí úrovni dopytu a rastúcej medzinárodnej konkurencii. Medzi potenciálne otázky v hospodárskej súťaži patrí riadenie potrebnej reštrukturalizácie odvetvia a posilnenie vývoja „zelenších“ automobilov so zachovaním rovnakých podmienok.

¹⁵² Vec C36/2007 *Sťažnosť proti Nemecku za neoprávnenú štátnu pomoc pre Deutsche Post* (Ú. v. EÚ C 245, 19.10.2007, s. 21).

¹⁵³ Vec C-399/08 P *Európska komisia/Deutsche Post AG*.

¹⁵⁴ Vec C20/2009 (ex N763/2002) *Opatrenia v prospech La Poste* (Ú. v. EÚ C 176, 29.7.2009, s. 17).

¹⁵⁵ Vec C56/2007 *Neobmedzená štátna záruka – La Poste (Francúzsko)* (Ú. v. EÚ L 274, 19.10.2010, s. 1).

¹⁵⁶ Zákon č. 2010-123 z 9. februára 2010 o verejnoprávnom podniku La Poste a o poštových službách.

139. Dňa 27. mája 2010 prijala Komisia nové pravidlá hospodárskej súťaže pre dohody medzi výrobcami automobilov a ich autorizovanými predajcami, servismi a distribútormi náhradných dielov. Tento nový rámec všeobecne uplatňuje nariadenie o vertikálnych skupinových výnimkách prijaté 20. apríla 2010 na takéto dohody pre sekundárne trhy od roku 2010 a od roku 2013 pre trhy predávajúce nové vozidlá. Okrem toho Komisia prijala nariadenie č. 461/2010¹⁵⁷, ktoré ustanovuje tri doplňujúce základné ustanovenia týkajúce sa distribúcie náhradných dielov a podrobný súbor dodatočných usmernení pre posudzovanie vertikálnych dohôd v odvetví¹⁵⁸. Nové pravidlá predstavujú flexibilnú a primeranú reakciu na rozdielnu intenzitu hospodárskej súťaže na primárnych a sekundárnych trhoch a všeobecne zladujú pravidlá platné pre dohody medzi výrobcami automobilov a ich autorizovanými predajcami, opravármi a distribútormi náhradných dielov so všeobecným režimom.
140. V roku 2010 bolo Komisii oznámených 15 fúzií v automobilovom priemysle a všetky boli schválené v prvej fáze bez záväzkov. Akvizícia Volvo Cars čínskou spoločnosťou Geely a Daqing¹⁵⁹ bola jediným prípadom, ktorý sa týkal výrobcov automobilov.
141. Automobilový sektor mal možnosť využiť mimoriadne podporné opatrenia obsiahnuté v dočasnom rámci štátnej pomoci, pokiaľ schválené režimy neboli obmedzené len na túto činnosť, ale boli otvorené pre všetky odvetvia hospodárstva. Komisia konkrétne schválila vo februári 2010 plány oznámené Švédskom o poskytnutí záruky, ktorá by umožnila Saab Automobile AB¹⁶⁰ prístup k úveru od Európskej investičnej banky (EIB) na investičný projekt v hodnote 1 miliardy EUR súvisiaci okrem iného s palivovou úspornosťou a bezpečnosťou automobilov. Dňa 16. decembra schválila Komisia porovnateľnú záruku Švédska, aby umožnila spoločnosti Volvo Cars Corporation prístup k úveru 500 miliónov EUR od EIB na financovanie výskumu a inžinierskych činností zameraných na palivovú úspornosť a bezpečnosť cestnej premávky¹⁶¹.

2.11. Potravinový dodávateľský reťazec

142. V júli 2010 Komisia zriadila fórum na vysokej úrovni na zlepšenie fungovania potravinového reťazca¹⁶². Fórum sa bude predovšetkým zaoberať nekalými obchodnými postupmi vyplývajúcimi zo zmluvnej nerovnováhy a nerovnocennej vyjednávacej sily medzi dodávateľmi a odberateľmi. Na tieto postupy, ktoré treba odlišovať od protisúťažných postupov, sa zvyčajne vzťahuje vnútroštátne zmluvné a obchodné právo.

¹⁵⁷ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 461/2010 z 27. mája 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov v sektore motorových vozidiel (Ú. v. EÚ L 129, 28.5.2010, s. 52 – 57).

¹⁵⁸ Doplňujúce usmernenia o vertikálnych obmedzeniach v dohodách o predaji a opravách motorových vozidiel a o distribúcii náhradných dielov pre motorové vozidlá (Ú. v. EÚ C 138, 28.5.2010, s. 16).

¹⁵⁹ Vec COMP/M.5789 *Geely/Daqing/Volvo Cars* (Ú. v. C 187, 10.7.2010, s. 3).

¹⁶⁰ Vec N541/2009 *Štátna záruka v prospech spoločnosti SAAB*.

¹⁶¹ Vec N520/2010 2009 *Štátne záruky v prospech spoločnosti Volvo Personvagnar AB (Volvo Cars Corporation)*.

¹⁶² Rozhodnutie Komisie z 30.7.2010 (Ú. v. EÚ C 210, 3.8.2010, s. 4), pozri tiež Lepšie fungovanie potravinového dodávateľského reťazca v Európe [KOM(2009) 591 v konečnom znení].

143. Napriek tomu na potravinový dodávateľský reťazec v Európe má vplyv viacero potenciálnych problémov v oblasti hospodárskej súťaže. Podskupina pre potraviny Európskej siete pre hospodársku súťaž nepretržite slúži ako operatívny rámec pre diskusiu a koordináciu medzi národnými orgánmi pre hospodársku súťaž (NOHS) v týchto otázkach. Významný počet NOHS aktívne uskutočnil prešetrovanie v potravinovom a maloobchodnom sektore.
144. Osobitná pozornosť bola venovaná sektoru mlieka vzhľadom na ťažkosti, ktorým čelili chovatelia dobytky počas nedávnej mliečnej krízy. V nadväznosti na odporúčania skupiny na vysokej úrovni pre mlieko Komisia prijala v decembri 2010 legislatívny návrh¹⁶³ o zmluvných vzťahoch v sektore mlieka. Návrh umožňuje kolektívne vyjednávanie organizácií výrobcov poľnohospodárov zameriavajúcich sa na výrobu mlieka, ktoré podlieha určitým obmedzeniam na základe ich podielu v objeme produkcie mlieka na celoeurópskej a vnútroštátnej úrovni. Návrh tiež obsahuje „bezpečnostnú doložku“, ktorá umožňuje príslušným NOHS alebo Komisii rozhodnúť, že rokovania organizácie výrobcov sa nemôžu uskutočniť tam, kde by viedli k obmedzeniu hospodárskej súťaže alebo by spôsobili vážnu ujmu spracovateľom mlieka, najmä malým a stredným podnikom.

3. EURÓPSKA SIEŤ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ A SPOLUPRÁCA S VNÚTROŠTÁTNYMI SÚDMI

145. V roku 2010 Európska sieť pre hospodársku súťaž (ESHS) bola naďalej veľmi aktívnym fórom na diskusiu a výmenu najlepších postupov pri presadzovaní pravidiel zamedzujúcich nedovolené obmedzovanie hospodárskej súťaže v 27 členských štátoch. Komisia bola informovaná podľa článku 11 ods. 3 nariadenia č. 1/2003¹⁶⁴ o 158 nových prípadoch vyšetřovania začatých národnými orgánmi pre hospodársku súťaž (NOHS) v roku 2010, okrem iného v odvetviach dopravy, energetiky, výroby, médií a telekomunikácií. Okrem toho počet donucovacích rozhodnutí nahlásených NOHS a preskúmaných Komisiou vzrástol oproti roku 2009 o 36 %. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch Komisia nezačala v roku 2010 žiadne konanie s cieľom zabezpečiť jednotnosť v rozhodovaní.
146. Komisia odpovedala na dve žiadosti vnútroštátnych súdov (Španielsko a Belgicko) podľa článku 15 ods. 1 nariadenia č. 1/2003, ktoré umožňuje vnútroštátnym sudcom požiadať Komisiu o informácie, ktoré má, alebo o stanovisko k otázkam týkajúcich sa uplatňovania protimonopolných pravidiel EÚ.
147. Komisia predložila písomné pripomienky k trom prípadom podľa článku 15 ods. 3 nariadenia č. 1/2003. Pripomienky boli postúpené High Court of Ireland, pokiaľ ide o podmienky článku 101 ods. 3 ZFEÚ s osobitným zameraním na reštrukturalizácie dohody znižujúce kapacitu, ďalej Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vo vzťahu k uplatňovaniu ekonomickej kontinuity podnikov a účinnosti pokút a Najvyššiemu súdu Holandska v súvislosti s nedaňovou odpočítateľnosťou pokút.

¹⁶³ Návrh z 9. decembra 2010 na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o zmluvné vzťahy v sektore mlieka a mliečnych výrobkov [KOM(2010) 728].

¹⁶⁴ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 zmluvy (Ú. v. ES L 1, 4.1.2003, s. 1 – 25).

148. Pracovné skupiny pre horizontálne dohody a vertikálne obmedzenia boli tento rok mimoriadne aktívne v kontexte preskúmania príslušných nariadení o skupinových výnimkách a sprievodných usmernení. Bola zriadená aj pracovná skupina pre fúzie.
149. V roku 2010 začala ESHS vydávať publikáciu ECN Brief pre právnické a podnikateľské kruhy, ako aj spotrebiteľské organizácie a akademických pracovníkov, zameranú na zvyšovanie informovanosti verejnosti o činnostiach vykonávaných ESHS.

4. MEDZINÁRODNÉ AKTIVITY

150. Komisia naďalej zohrávala vedúcu úlohu v Medzinárodnej sieti pre hospodársku súťaž (ICN), a to najmä svojou účasťou v projekte riadiacej skupiny pod názvom „Projekt Druhá dekáda“, ktorý sa zameriava na úvahy nad budúcnosťou ICN v globalizovanej ekonomike. Komisia prispievala k práci výboru OECD pre hospodársku súťaž a zúčastnila sa troch zasadnutí uskutočnených v roku 2010. Takisto sa zúčastnila šiestej hodnotiacej konferencie Organizácie Spojených národov pre obchod a rozvoj.
151. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch bola spolupráca s orgánmi USA intenzívna a komisár pre hospodársku súťaž sa pravidelne stretával so svojimi americkými partnermi – predsedom FTC Jonom Leibowitzom a Christine Varney, námestníčkou ministra spravodlivosti. Viacero významných protimonopolných prípadov a fúzií vyšetrovaných v roku 2010 malo dosah na trhy EÚ aj USA. Osvedčené postupy v rámci spolupráce EÚ – USA pri skúmaní fúzií potvrdili, že sú užitočným rámcom napr. pri prípadoch Cisco/Tandberg a Novartis/Alcon.
152. V decembri 2010 Rada poverila Komisiu prerokovať dohodu o spolupráci v oblasti hospodárskej súťaže so Švajčiarskou konfederáciou. Táto dohoda by mala vychádzať z dohôd uzatvorených zatiaľ so Spojenými štátmi, Kanadou, Japonskom a Kóreou a mohla by navyše obsahovať ustanovenia o výmene dôverných informácií.
153. Spolupráca s Čínou bola v roku 2010 naďalej prioritou. Počas návštev na vysokej úrovni v Pekingu a v Bruseli sa okrem pravidelných diskusií o zákonoch v oblasti antitrustovej politiky a ich vykonávacích predpisoch rokovalo aj o veciach súvisiacich s konkrétnymi prípadmi.
154. Úzka technická spolupráca medzi GR pre hospodársku súťaž a indickou komisiou pre hospodársku súťaž pokračovala v roku 2010 najmä v oblasti kontroly obmedzujúcich postupov, zneužívania dominantného postavenia a fúzií.
155. GR pre hospodársku súťaž zohrávalo aktívnu úlohu v prebiehajúcich rokovaniach o dohodách o voľnom obchode (FTA) a ďalších dvojstranných dohodách s veľkým počtom jednotlivých tretích krajín alebo so zoskupeniami tretích krajín. Konkrétne Rada pre zahraničné veci schválila 16. septembra 2010 podpis dohody o voľnom obchode medzi EÚ a Kóreou, ktorá je prvá dohodou obsahujúcou zákaz niektorých druhov dotácií. EÚ takisto uzavrela rokovania o dohodách o voľnom obchode, v ktorých je kapitola o hospodárskej súťaži, s andskými krajinami (Kolumbia a Peru) rovnako ako so Strednou Amerikou.

156. Významný pokrok sa dosiahol s Chorvátskom a Tureckom pri plnení vstupných kritérií na začatie rokovaní o kapitole hospodárskej súťaže v súvislosti s ich žiadosťou o prijatie do EÚ. V júni Rada rozhodla o začatí prístupových rokovaní v kapitole hospodárska súťaž s Chorvátskom, zatiaľ čo turecký parlament prijal zákon o štátnej pomoci v októbri 2010.

5. DIALÓG S ORGANIZÁCIAMI ZASTUPUJÚCIMI SPOTREBITEĽOV A ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI

157. Podskupina Európskej poradnej skupiny spotrebiteľov (ECCG) pre hospodársku súťaž, v ktorej je po jednom zástupcovi z národných spotrebiteľských organizácií za každý členský štát a jeden zástupca Európskej organizácie spotrebiteľov (BEUC), bola v roku 2010 konzultovaná pri dôležitých otázkach, ako sú vertikálne obmedzenia a nápravné opatrenia a vydala stanovisko k žalobám o náhradu škody¹⁶⁵ schválené plénom ECCG.
158. Ďalej sa rozpracoval spotrebiteľský kútik na webovej stránke GR pre hospodársku súťaž a sprístupnil sa od polovice roka 2010 v každom úradnom jazyku. Webová stránka jednoduchým jazykom prezentuje úlohu politiky hospodárskej súťaže a hlavné antitrustové prípady.
159. GR pre hospodársku súťaž zverejnilo výsledky prvého komplexného prieskumu názorov zainteresovaných strán o vnímanej kvalite činnosti GR pre hospodársku súťaž¹⁶⁶. Prieskum vykonali v dvoch častiach dve nezávislé organizácie pre výskum trhu medzi profesionálnymi zainteresovanými stranami a občanmi vo všetkých členských štátoch EÚ¹⁶⁷. Štúdia ukázala významné ocenenie účinnosti práce GR pre hospodársku súťaž a bezúhonnosti jeho pracovníkov. Prieskum tiež ukázal niekoľko oblastí konštruktívnej kritiky spolu s návrhmi na zlepšenie.

6. MEDZIINŠTITUCIONÁLNA SPOLUPRÁCA

160. Po voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2009 a začiatku nového mandátu Komisie v roku 2010 bola v októbri 2010 prijatá nová rámcová dohoda medzi oboma inštitúciami¹⁶⁸.
161. V roku 2010 Parlament prijal uznesenie o správe o politike hospodárskej súťaže za rok 2008, o nariadení o skupinových výnimkách v sektore motorových vozidiel, o horizontálnych dohodách a o rozhodnutí Rady o štátnej pomoci na uzavretie uhoľných baní neschopných konkurencie. Okrem pravidelného dialógu medzi komisárom a Výborom pre hospodárske a menové veci (ECON) v júni a novembri oznámil podpredseda Almunia v októbri poslancom výboru ECON predĺženie dočasných pravidiel štátnej pomoci prijatých v odpovedi na finančnú a hospodársku krízu.

¹⁶⁵ K dispozícii na: http://ec.europa.eu/consumers/empowerment/eccg_en.htm.

¹⁶⁶ K dispozícii na: http://ec.europa.eu/competition/publications/reports/surveys_en.html.

¹⁶⁷ Bleskový prieskum Eurobarometra „Vnímanie hospodárskej politiky európskymi občanmi“ uskutočnený organizáciou Gallup Maďarsko a kvalitatívna štúdia Eurobarometra „Štúdia zainteresovaných strán GR pre hospodársku súťaž“ uskutočnená TNS qual+.

¹⁶⁸ Rámcová dohoda z 20. októbra 2010 o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a Komisiou.

162. Komisia úzko spolupracovala s Radou formou informovania o dôležitých politických iniciatívach v oblasti hospodárskej súťaže, najmä o dočasných opatreniach štátnej pomoci v súvislosti s finančnou a hospodárskou krízou. Rozhodnutie Rady o štátnej pomoci na uzavretie uhoľných baní neschopných konkurencie bolo takisto dôležitým pracovným výsledkom.
163. Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal po informácii Komisie stanoviská k Správe o politike hospodárskej súťaže za rok 2008, o uhoľných baniach neschopných konkurencie, o lodiarstve, o BER pre motorové vozidlá, čím prispel do politických diskusií v oblasti politiky hospodárskej súťaže.